

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

**СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ МОЛОДІЖНОГО АМЕРИКАНСЬКОГО СЛЕНГУ
НА ВІДЕОМАТЕРІАЛІ СЕРІАЛУ „13 REASONS WHY”**

Кваліфікаційна робота

на здобуття ОС «магістр»
студентки II року навчання
галузь знань 03 «Гуманітарні науки»,
спеціальності 035 «Філологія»,
спеціалізації 035.041 «Германські мови та
літератури (переклад включно), перша –
англійська)»,
ОПП «Художній переклад з англійської
мови, літературне редагування та
менеджмент перекладацьких проєктів»
Катерини СЬОМІНОЇ

Науковий керівник:

к.філол.н., асистент кафедри
теорії і практики перекладу з англійської
мови

Анастасія БУГРІЙ

«Допущено до захисту»
Протокол № 8 кафедри
теорії і практики перекладу з англійської мови
ННІФ від 07.04.2023

Завідувач кафедри _____ **Людмила СЛАНОВА**

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. СЛЕНГ ЯК ОБ'ЄКТ СУЧАСНИХ МОВОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	
1.1. Концепції сленгу у сучасній лінгвістиці.....	8
1.2. Сленг як складова американського варіанту англійської мови.....	11
1.3. Особливості функціонування сленгізмів.....	14
Висновки до розділу 1.....	16
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВІДТВОРЕННЯ СЛЕНГУ В АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ ПЕРЕКЛАДІ	
2.1. Стратегії та проблеми перекладу сленгу.....	17
2.2. Особливості відтворення сленгових одиниць при аудіовізуальному перекладі.....	21
Висновки до розділу 2.....	27
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ РІШЕНЬ СЛЕНГОВИХ СЛІВ НА МАТЕРІАЛІ СЕРІАЛУ «13 REASONS WHY»	28
3.1. Прямі відповідники та аналоги.....	29
3.2. Нейтралізація.....	36
3.3. Вилучення.....	42
3.4. Перефразування.....	45
Висновки до розділу 3.....	46
ВИСНОВКИ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	51
ДОДАТКИ	56
SUMMARY	65

ВСТУП

У сучасному світі кінематограф займає унікальне місце як серед усіх інших видів мистецтв, так і в житті окремої людини. Це цілий соціальний інститут, що впливає на життя суспільства і формує свідомість глядача. У свою чергу, кіноіндустрія не стоїть на місці, вона стрімко розвивається, пропонуючи глядачу усе більше розмаїття тем, форм і жанрів. Разом зі стрімким розвитком кінематографу гостро постала необхідність перекладу і адаптації кінопродукції для іншомовної аудиторії та культури. Так, незважаючи на те, що аудіовізуальний переклад є досить молодого галуззю перекладознавства, за останні кілька десятиліть він спромігся просунути з периферії цієї науки до самого її центру, привертаючи до себе увагу великої кількості перекладачів-практиків, які прагнуть працювати у цій сфері, і науковців, які досліджують теоретичні аспекти кіноперекладу. Цей вид перекладу має цілий ряд особливостей, що диктують низку перекладацьких завдань, з якими мають справу тлумачі при роботі з кінотекстом. Одним з викликів аудіовізуального перекладу є відтворення соціально-маркованої лексики, яка відхиляється від загальноприйнятих мовних стандартів та належить до розмовного мовлення.

У кінематографі, в якому знайомство глядача з героями відбувається переважним чином за допомогою діалогів, живе усне мовлення є важливим засобом творення персонажів, наділення героїв особливими індивідуальними якостями. Своїм голосом та мовою герой може розповісти про себе більше, ніж це зробить картинка: мова видає глядачу його національну приналежність, соціальний статус, освіченість, риси особистості й емоційний стан. Досить часто така індивідуалізація відбувається за рахунок введення у мовлення персонажів різної соціально-маркованої лексики: сленгу, жаргону, діалектизмів і просторіч. Перед перекладачем у такому випадку постає складна задача: як

адекватно перекласти такі безеквівалентні одиниці, враховуючи одночасно як різницю міжвихідною та цільовою аудиторією, так і певний ряд обмежень, які накладає робота з аудіовізуальною продукцією.

Сленгова лексика була предметом дослідження багатьох зарубіжних і вітчизняних вчених, зокрема Е. Партріджа, В. Балабіна, Дж. Б. Гріноу і Дж. Л. Кіттріджа, Т. Кондратюка, О. Романова тощо. Однак, у зв'язку з постійним поповненням словника та динамічною природою сленгових одиниць існує постійна потреба в систематизації нових сленгових одиниць та оновленні існуючих словників. Крім того, навіть не зважаючи на великий інтерес науковців до дослідження питання аудіовізуального перекладу, його різновидів та особливостей (Г. Готліб, П. Ореро, Т. Журавель тощо), проблема відтворення сленгових одиниць в кінотексті досі не отримала достатньої уваги у вітчизняному і зарубіжному перекладознавстві. Тому, **актуальність наукового пошуку** полягає у висвітленні проблеми перекладу сленгу саме в аудіовізуальному перекладі, оскільки якісний переклад цих одиниць є обов'язковою умовою для адекватного сприйняття твору глядачем, формування його ставлення до героїв та до фільму в цілому.

Зважаючи на існуючий попит на переклад фільмів та телесеріалів, з'являється велика кількість перекладів, які ще не стали об'єктом перекладознавчих студій. Серед таких творів можна виділити американський серіал «13 Reasons Why». Переклад молодіжного сленгу у серіалі ускладнюється також долученням до нього типових для місцевості фонетичних особливостей мовлення персонажів. Аналіз закадрового перекладу цього телесеріалу українською мовою може заповнити певні лакуни в перекладознавчому аспекті вивчення та дослідження проблеми відтворення сленгу.

Мета дослідження полягає у виявленні особливостей перекладу американського молодіжного сленгу в телесеріалі «13 Reasons Why» та

знаходженні найбільш ефективних стратегій для його передачі з англійської на українську мову.

Для досягнення поставленої мети слід розв'язати комплекс **завдань**:

1. розглянути існуючі підходи до трактування поняття «сленг», визначити його місце у мовній системі;
2. розкрити сутність поняття «молодіжний сленг», встановити характерні особливості його функціонування;
3. окреслити основні перекладацькі проблеми, які виникають при роботі зі сленгізмами в аудіовізуальному перекладі;
4. визначити основні шляхи відтворення сленгових одиниць у перекладі і на основі виділених способів проаналізувати переклад одиниць молодіжного сленгу в українському закадровому перекладі серіалу «13 Reasons Why»;
5. дослідити текст закадрового перекладу на наявність перекладацьких помилок і, у разі помилкового відтворення сленгізмів, надати власні варіанти перекладу.

Об'єкт дослідження – одиниці молодіжного сленгу в американському телесеріалі «13 Reasons Why» та їхні відповідники у тексті закадрового перекладу серіалу мовою перекладу.

Предмет дослідження становлять способи відтворення сленгових одиниць молодіжного мовлення при закадровому перекладі серіалу «13 Reasons Why» українською мовою.

Матеріалом слугував американський телесеріал «13 Reasons Why» та текст дубляжу до нього українською мовою, виконаного студією HDRezka Studio (1-2 сезони). Методом суцільної вибірки з тексту серіалу були відібрані 100 сленгових одиниць та така ж кількість їхніх відповідників мовою перекладу у тексті закадрового перекладу. Під час аналізу окремих сленгізмів у практичній частині у випадку вилучення або помилкового відтворення

сленголексем у перекладі, пропонувався власний варіант відтворення цих одиниць.

Наукова новизна полягає у тому, що проведений систематичний аналіз одиниць, що відносяться до молодіжного сленгу, та аналіз особливостей їх передачі в українському перекладі був проведений на новому матеріалі дослідження, оскільки обраний телесеріал досі не став об'єктом жодної наукової розвідки серед українських перекладознавців.

Методи дослідження зумовлені поставленими метою та завданнями, мають комплексний характер й охоплюють як теоретичні загальнонаукові методи, так і лінгвістичні та власне перекладознавчі методи. Загальнонаукові методи, зокрема *аналіз, синтез та узагальнення*, були використані для опрацювання теоретичних підвалин дослідження, визначення термінологічного апарату та огляду різних наукових підходів до визначення поняття «сленг» та «аудіовізуальний переклад», їхніх особливостей та ін. *Метод суцільної вибірки* було застосовано під час добору джерел ілюстративного матеріалу. *Метод спостереження й опису з наступним теоретичним узагальненням* – для інтерпретації загальних способів відтворення сленгових одиниць у кіноперекладі і чинників, що впливають на вибір згаданих способів, *компаративно-зіставний метод* – для визначення спільного і відмінного у семантиці та функціях сленголексем у тексті оригіналу і перекладу, виокремлення основних способів перекладу сленгових одиниць, а також для виявлення перекладацьких помилок при їх відтворенні.

Практичне значення визначається тим, що викладені теоретичні і практичні напрацювання з дослідження способів та технік, використаних перекладачами при відтворенні сленголексем, можуть знайти застосування серед перекладачів-практиків та спеціалістів з дублювання, які працюють у сфері кіноперекладу з англо-українською мовною парою.

Структура роботи. Магістерська робота, обсягом в 65 сторінок

друкованого тексту, складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та резюме.

РОЗДІЛ 1. СЛЕНГ ЯК ОБ'ЄКТ СУЧАСНИХ МОВОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1.1. Концепції сленгу у сучасній лінгвістиці

Сленг – це специфічне мовне явище, об'єкт численних лінгвістичних досліджень, що віддзеркалює різні мовленнєві зміни, дозволяючи дослідити різні соціальні аспекти життя представників певної мовленнєвої групи.

Існує багато дефініцій даного поняття, запозиченого із англійської мови. Так, український дослідник сленгу та неформальної лексики Т. Кондратюк вважає, що специфіка сленгу пояснюється «... *the lack of preliminary analysis of the statement and the related impossibility of preliminary selection of language material*» [23, с. 6]. Однак в українському мовознавстві немає єдиного визначення цього терміну.

Зарубіжні дослідники визначають сленг як «... *very informal language used by certain groups of people. It is usually used orally rather than in writing*» [25]. Дослідник американського сленгу Дж. Е. Лайтер (J. E. Lighter) описує сленг так: «...*it (slang) is specially used to shock, ridicule, disgust*» [43]. Мовознавці Дж. Б. Гріноу та Дж. Л. Кіттрідж характеризують сленг як «...*a kind of homeless language that wanders on the outskirts of formal language, trying to infiltrate the most respectable company*» [17, с. 229]. Науковець Е. Партрідж описує сленг наступним чином: «*As the quintessence of spoken language, slang should always be associated with ease of use rather than with scientific laws, grammatical rules, and philosophical ideas.*» [21, с. 4]. Г. У. Фаулер називає сленг так: «*This way of speaking results from a favorite game of lively young people – wordplay, renaming things and actions. Some of them invent new words and distort or misuse old ones for the sake of enjoying the feeling of novelty. And others pick up on these words to follow the fashion.*» [18, с. 308].

Варто також додати, що саме слово «сленг» – етимологічна загадка. Є припущення, що воно походить від слова “*sling*”, а саме архаїчного виразу “*to sling one’s jaw*”, яке означало «висловитися різко, грубо, образливо, вилаятися». Або ж це видозмінене французьке слово “*langue*” [17, с. 229].

Тож, сленг трактується як неформальна усна мова, що може використовуватися певною групою людей. Проте із наведених визначень не зрозуміло, чи ототожнюються жаргон і сленг, і чим саме сленг відрізняється від просторіччя чи жаргону, якщо відрізняється взагалі.

Просторіччя – одна із форм національної мови, що переважає в усній сфері вживання, та налічує переважно занижену лексику, в якій превалюють слова з різноманітними відтінками грубості та фамільярності (наприклад, «*старе луб’я*» про престару людину, яка щось не розуміє). Просторіччям також визначають «неграмотне» мовлення: загальновідомі «*гурки, огурки*» замість «*огірки*», «*тута*» – «*тут*»; “*Ain’t that horrible!*” – “*Isn’t that horrible!*”

Поняття *жаргон* формулюється як різновид мовлення, який здебільшого вживається в усній формі серед певних «соціальних, професійних, вікових та інших груп населення», а також як соціальний діалект [9]. Таким чином, просторіччя, на відміну від жаргону, віддзеркалює національний характер, тоді як жаргон орієнтований на певну групу людей.

Інша ситуація складається із жаргоном та сленгом. Погляди науковців розділяються. Наприклад, О. Романова [10], Л. Лисак [8] вважають сленг та жаргон синонімічними поняттями, а от В. Балабін [1] їх розрізняє. Спираючись на попередні визначення, наведені у роботі, дійсно знаходимо чимало спільного між сленгом та жаргоном, особливо у тому, що вони притаманні представникам певного кола людей, професій; їхнє середовище усне, вони не вживаються у діловому письмі, й письмі взагалі, якщо це не стосується літературних творів, де вони можуть вжитися, щоб визначити певні риси героя твору. Проте вбачаємо суттєву різницю у тому, що сленг не так обмежений у соціально-груповому

спрямуванні як жаргон, він більш масовий.

Можна навіть провести асоціації до цих понять, і побачити, що в уяві постають різні картини. Жаргон ми пов'язуємо із певною групою людей, наприклад, представниками криміналу. Це соціальний діалект. Сленг – це щось розмите, більш молодіжне. Він може бути варіантом професійної мови.

Дослідниця О. Глазова [2], апелюючи до розвідки Л. Ставицької [12], зауважує, що ці поняття розрізняються історично: жаргон притаманний обмеженій групі людей, а кількість користувачів сленгу набагато більша.

Ще один аспект сленг полягає у його корисності і безпечності для мови у цілому. З одного боку, це збагачення мови, джерело інформації про те, як розвивається та чи інша спільнота; це результат розвитку мови, її безповоротного зміни шляху. Сленг показує нам реальність. Утім, з іншого боку, сленг є породженням непорозумінь між різними категоріями людей. Так, серед молоді слово «крінж» (“*cringe*” – щось огидне) є загальновідомим, але людям старшого віку воно може бути незрозумілим.

У наукових колах подеколи спостерігається нарікання на те, що сленг, у певному сенсі, засмічує мову, особливо це стосується заниженої вульгарної лексики, якої у сленговому просторі досить багато. Але питання про те, чи є це дійсно так, для кожного залишається відкритим.

Тож, підсумовуючи даний підрозділ, зазначимо наступне:

1. Сленг як специфічне мовне явище – неформальна лексика, що вживається певним колом людей – має безліч дефініцій.
2. Варто розділяти такі поняття як сленг, жаргон та просторіччя, хоча серед науковців і панує думка про те, що жаргон і сленг є поняттями синонімічними.
3. Існування сленгізмів є невід'ємною складовою будь-якої мови, і це доводить, що мова залишається динамічною системою, яка постійно живе і розвивається.

1.2. Сленг як складова американського варіанту англійської мови

Американська культура, що має значний вплив на багато інших культур, часто порівнюється зі складним лабіринтом, якому немає кінця, адже вона досі перебуває у процесі формування. Утім кожен відчуває силу її впливу на собі. Особливо, впливу американської англійської. І не лише стандартизований її варіант, а й різні сленгові слова потрапляють до кола нашого повсякденного мовлення. Цьому сприяє загальнодоступний Інтернет та соціальні мережі, які дають можливість спілкуватися з носіями мови. Численні відео, дописи та коментарі носіїв мови дозволяють аналізувати сленг, ставати свідками розвитку сленгової мови.

Американський сленг відрізняється від британського, зважаючи на те, що варіанти мов також різняться. «... *If you look through a dictionary of British slang, you will notice that most of the words seem not only unfamiliar, but also very different from American in the atmosphere and way of formation they convey*», – говорить Дж. Е. Лайтер (J. E. Lighter) [43]. Тож не дивно, що американську культуру інколи порівнюють із тинейджером, а британську із людиною старших років. Так, слово “*pissed*” в американській культурі означає «розізлитися», а у британській – «бути неймовірно п’яним».

Є. Редкозубова зазначає, що на системному рівні американський сленг спирається на ширшу тематику та синонімію, ніж британський, який має тонку іронічність. Американський сленг не має вираженої адміністративно-територіальної детермінованості, як британський [11].

Американський сленг перебуває у постійному русі, видозмінюється; він є рушієм мовних змін не лише американської англійської, а й української мови, адже під впливом глобалізації багато сленгових американізмів потрапляють і у наше середовище також. Так, сленгове «вайб» походить від відповідного англійського “*vibe*” – атмосфера, настрої; слово «*пранк*» утворено від сленгового

американського слова “*prank*” – жарт, розіграш. Сленг є джерелом нових ідей, а відтак невлотимим потоком нових дефініцій, що ускладнює процес перекладу його іншими мовами.

Одним із способів збагачення американського сленгу є індустрія комп’ютерних ігор. Серед ігрових сленгізмів зустрічаємо “*donate*” – гроші, що приходять гравцям-стрімерам від глядачів, “*AFK*” (*away from keyboard*) – відійти від комп’ютера або спати. Слово “*stream*” набуло розголосу, коли у всіх користувачів соціальних мереж з’явилася можливість вести відеотрансляції своїх дій в інтернет-просторі у режимі онлайн. У сленгу геймерів “*stream*” означає коментування своєї гри онлайн. Іншим прикладом є слово “*toxic*”, що в ігровому слензі вживається на позначення гравця, який дуже грубіянить іншим гравцям зі своєї команди [34].

Загальновідомим синонімом США – “*melting pot*” – у дослівному перекладі звучить як «плавильний котел», адже Америка поєднує численні етнічні та соціальні меншини. Це, безперечно, стало однією з основ утворення сленгізмів. Багато слів походять з ідішу – єврейської мови німецької групи, популяризованої письменниками у 1930-1940-х роках. Наприклад, “*kosher*”, яке традиційно використовується для назви священної єврейської страви, проте у слензі вживається як синонім до *О.К.* або зі значенням «законний; допустимий».

Чимало слів походить із так званої “Black English” (“Afro-American English”, “Ebonics”), наприклад, “*deadass*” (*серйозно, «рілі»*), “*jazz*” (*джаз*). Також, “*brother, sister*” – найважливіші поняття в афро-американській культурі – вживаються на позначення будь-яких афроамериканців [36].

Також багато сленгових американських слів запозичено з лексики хіпі, волоцюг, наркоманів, моряків, військових та спортсменів. Рух хіпі, який розпочався у 60-х роках ХХ століття у США, існує і зараз, привносячи нові сленгізми в американське мовлення. Наприклад, “*fox*” – «гарний чоловік». Із хокейного спорту виникло “*beak*”, що означає не дзьоб, а вступати у словесну

суперечку. Прикладами сленгізмів, що походять із військової лексики, слугують слова “*bantam*” – «людина невисокого зросту» та “*clock*” – «обличчя» [35].

Корені американського сленгу тягнуться і від подій, що відбувалися у країні та світі загалом. Так, сленговий вираз “*going nuclear*”, пов’язаний із розвитком атомної енергії, означає «вийти із себе» [40].

У граматичному аспекті сленг – це не лише утворення нових слів, а й перетворення існуючих слів у граматичних, стилістичних сенсах. А оскільки сленг не визнає правил і норм граматики, по суті заперечуючи її, багато американських сленгових слів є скороченими варіантами стандартизованої лексики. Наприклад, “*u*” – “*you*” чи “*cause*” – “*because*”, де ми спостерігаємо скорочення слів. Такі сленгізми, що виникли у результаті скорочення оригінального слова, переважають серед студентства, наприклад, “*lab*” – “*laboratory*”, “*rents*” – “*parents*” [39]. Під час утворення сленгізмів помітна і зміна орфографії (поява нових літер), наприклад, “*yep*” – “*yes*”, “*prsh*” – “*appreciate*”. Особливе місце в утворенні сленгових слів займає тип скорочення, коли випадає середній елемент, наприклад, “*rotic*” – “*romantic*”.

Цікавим є питання чисельності чоловічого та жіночого сленгу в американській культурі. Згідно із даними розвідки Дж. Е. Лайтера (J. E. Lighter) [43], носіями ігрового сленгу стають переважно чоловіки, які також частіше використовують його у повсякденні; у художніх творах чоловіків чисельність сленгізмів також є більшою ніж у творах жінок.

Потрібно зазначити ще одну особливість функціонування американського сленгу, яка полягає у тому, що люди сьогодення стали більш розкутіші і легше сприймають нове. Підтвердження цьому знаходимо у дослідженні Дж. Е. Лайтера (J.E. Lighter) [43], який, порівнюючи лексику сучасної та виданої 75 років тому преси, засвідчує ширше використання сленгової мови у сьогоденні. Така легкість, у свою чергу, пришвидшує процес переходу багатьох сленгізмів до стандартного кола слів.

Як висновок, зазначимо, що американський сленг має різні джерела утворення, активно взаємодіючи з різними груповими сленгами та субкодами.

1.3. Особливості функціонування сленгізмів

Потрібно пам'ятати, що американський сленг є компонентом просторіччя, розмовної мови, як неодноразово зазначав найбільший сленголог світу Е. Партрідж [21]. І якщо літературний стандарт не існує без сленгу, то і сленг не може існувати без кодифікованої, стандартної мови. Отже, американський сленг як інтегративна складова, невід'ємний компонент мови даного народу, дозволяє зробити висновок про те, що сленг є безумовною і невід'ємною частиною культури народу – мови. Думка про те, що в повсякденному спілкуванні вживання виключно літературної мови не тільки не потрібне, але навіть може сприйматися як порушення природного акту комунікації стає більш зрозумілою, якщо вслухатися в живу розмовну мову носіїв мови (особливо молодих), в усному мовленні яких присутні загальні та спеціальні сленгізми американського варіанта розмовної мови.

Загальний американський сленг зрозумілий більшій частині населення США, тобто він входить до загальнонародної повсякденної мови, яка, на думку Х. Равсон, є сховищем, транслятором і знаковим втіленням культури [43, с. 17]. У свою чергу Е. Редкозубова вважає, що розмовна мова – це «... мінімальна система національної мови, філогенетично й онтогенетично первинна система, найважливіша за діапазоном суспільної та індивідуальної значущості» [11]. Звідси випливає важливість і необхідність вивчення загального американського сленгу як лінгвокультурного феномену загальнонародного просторіччя.

В залежності від цілі та причини вживання сленгізмів у тексті, можна виокремити такі десять функцій сленгу:

1) **Емоційно-експресивна функція**, коли за допомогою сленгу мовець може вільно і повно висловити пережиті почуття та емоції. Особливе місце тут посідає велика група сленгізмів, представлена вигуками, які надають експресивного забарвлення висловлюванню і слугують для емоційно-експресивної функції. Наприклад: *Geez!* – здорово!; *чорт забирай!* Цей вигук виражає ентузіазм або здивування і забарвлює висловлювання безпосереднім вираженням почуттів.

2) **Комунікативна функція** – сленг є мовою внутрішньогрупового спілкування (*glossy, creepy*).

3) **Репрезентативна функція** – мовець за допомогою сленгізмів намагається виділитися з натовпу, продемонструвати свої якості або приналежність до певної соціальної групи (*bunch of crap, rox, humping*).

4) **Функція ідентифікації**, коли використання «своєї» мови дає змогу членам групи відчуті себе більш згуртованими, дає відчуття єдності, взаєморозуміння (*beat-up guys, thumbs-up, big moosie, junkies*).

5) **Функція кодування** допомагає співрозмовникам, що спілкуються сленговою мовою, приховати сенс бесіди від непосвячених (*wedgie, prick, scarecrow, weeds*).

6) **Оціночна функція** висловлює ставлення мовця до предметів і явищ дійсності, а також до оточуючих його людей. Ця оцінка може варіюватися від дружньо-іронічної до презирливо-принизливої (*chickenshit job, butt-sucking*).

7) **Маніпулятивна функція** проявляється в таких спонукальних реченнях із значенням волевиявлення, з метою вплинути на співрозмовника, спонукати його до дій (*Get screwed!, fuck off!*)

8) **Функція лаконічності** робить мовлення коротшим і виразнішим (*pep talk, reps, cop*).

9) **Словотворча функція** проявляється у випадках, коли в людей виникає

потреба висловити те, чому в літературній мові немає відповідного еквівалента (*butthole-looking, bah-zillion*).

10) **Образотворча функція.** Без використання зниженої лексики в актах комунікації мова, як правило, є невиразною, позбавленою емоційних обертонів, образності, різних коннотативних відтінків (*twitching skinny, upbeat names*).

Можемо відтак зробити висновок про те, що сленг робить мовлення коротшим, конкретнішим та емоційно виразнішим.

Висновки до першого розділу

У першому розділі ми проаналізували поняття сленгу, означивши його як неформальну усну мову, яку використовує певна група людей; розкрили різницю між сленгом, жаргоном та просторіччям; з'ясували, що британський та американський сленг відрізняються, зважаючи на різницю між варіантам мов.

Аналіз наукових джерел дав змогу визначити поняття «молодіжний сленг», встановити його характерні особливості, описати основні складнощі при його відтворенні українською мовою. Визначено основні способи тлумачення сленгових одиниць, серед яких переклад за допомогою аналога, калькування, описовий переклад та застосування різноманітних перекладацьких трансформацій, серед яких найпоширеніші конкретизація та генералізація значення слова, додавання та вилучення, заміни, перестановки та компенсація.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВІДТВОРЕННЯ СЛЕНГУ В АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ ПЕРЕКЛАДІ

2.1. Стратегії та проблеми перекладу сленгу

Сленг як невід'ємна частина шару зниженої лексики, характеризується високою експресією, прагматичністю, смисловим навантаженням. Перекладач повинен враховувати багато ситуаційних факторів, що мотивують вживання того чи іншого виразу. Межі перекладу сленгу досить розмиті, тому перекладач не тільки може вдаватися до трансформацій слова з одного регістру в інший, але й перекладати ту саму одиницю абсолютно різними способами, що обумовлюється багатогранністю цього лексичного пласту.

Оскільки чіткого визначення поняття «сленг» досі не встановлено, дослідники часто не можуть відповісти на питання, що вважати сленгом, а що ні, то певні труднощі становить пошук сленгізмів у словниках. Нерідко можна побачити, що сленгові слова та вирази позначаються в словниках із поміткою «розм.», тобто розмовна лексика або просторіччя. З плином часу межі між цими поняттями можуть стиратися, а слова переходити з одного типу зниженої лексики в інший. Тому за відсутності відповідностей у сленгу, перекладач може використовувати просторіччя або розмовну лексику. Відправною точкою для перекладу зниженої лексики вихідної мови слід вважати пошук можливих аналогів елементів зниженої лексики. Аналогом називається результат перекладу за аналогією за допомогою вибору одного з кількох можливих синонімів. Дієвість і зручність такого методу полягає в тому, що подібними аналогами володіє будь-яка розвинена мова. Їхня наявність дає змогу перекладачеві використовувати прямі відповідності в перекладі, що полегшує його роботу. Відсутність прямих відповідностей у вихідній мові та мові перекладу зумовлена тим, що сленг різних країн є прямим відображенням їхньої культури, суспільного життя та ходу думок

членів суспільства і перебуває в постійному розвитку.

Під час перекладу сленгу перекладачі можуть використовувати два основні прийоми перекладу: прямий (буквальний) і непрямий (трансформаційний).

Перший прийом передбачає переклад, що відтворює комунікативно нерелевантні елементи оригіналу, унаслідок чого порушуються норми мови перекладу, або виявляється спотвореним (або не переданим) дійсний зміст оригіналу. Поряд із цим необхідно зазначити, що значення більшості сленгізмів ґрунтується на метафоричному перенесенні, отже, буквальний переклад таких лексичних одиниць вважається неадекватним.

Найважче завдання – знайти найбільш адекватний переклад сленгових одиниць, не спотворюючи змісту та ідей автора. Потрібно підібрати семантичний еквівалент, врахувати особливості контексту, в якому він вживається. Тож не дивно, що фахівці науки про переклад вивчають способи, за допомогою яких стає можливим передача унікальних смислів та форм однієї мови засобами іншої.

До основних проблем сленгового перекладу належать лексико-семантичні та лексико-стилістичні. Наприклад, переклад згрубілої мови. Деякі перекладачі вдаються до нейтралізованого методу перекладу, оскільки така мова не може бути використана в перекладі через цензуру. Фахівцю доводиться шукати можливі аналоги елементів згрубілого словникового запасу в мові перекладу, а іноді й «вигадувати» новий відповідник, що також є однією із стратегій перекладу.

Перекладач також повинен зберегти індивідуальний стиль автора. Це означає використання елементів розмовної лексики для створення мовленнєвого вигляду персонажа, – пояснює філологиня Б. Колодій у своїй статті «Американський сленг та деякі проблеми його перекладу українською мовою» [7]. Також вона вказує на проблеми перекладу сленгових аббревіатур, полісемантичних сленгізмів у перекладі та переклад сленгізмів-псевдоінтернаціоналізмів. Так, при перекладі аббревіатур, посилаючись на В. Балабіна [1], дослідниця зауважує, що розпізнати спосіб утворення аббревіатур – складне завдання. Деякі скорочення

відсутні в лексикографічних джерелах, тому перекладачеві доводиться звертатися до Інтернет-ресурсів, які пропонують багато варіантів. Вибір правильного – головна проблема перекладу сленгових скорочень, адже аббревіатури можуть мати різне розшифрування. Наприклад, дуже схожі “BFF” та “BF” мають різні значення. Перше трактується як “best friends forever”, а друге як “boyfriend”; “WTF” може

розшифровуватися як “What('s) the fuck?” або “Wow, that's fun!” (вживається іронічно).

Слід також наголосити на проблемі етичності і толерантності. В американській мові існує безліч сленгізмів, які вказують на расову приналежність, та переважно є образливими. Це пов'язано з історією країни. Громадянська війна за відміну рабства, поява Ку-Клукс-Клану, а сьогодні ще й рух Black Lives Matter

– усе це відобразилося на соціумі, а відтак і мові. Звичайно, у нашій мові також існують відповідники до подібних слів, але іноді, через цензуру, певні моменти не можна перекладати. Серед таких слів – “nigger”, “nigga”, “jig” (про чорношкіре населення), “chink” (про азіатів, китайців).

Тож, під час перекладу сленгізмів важливо підібрати вдалу стратегію. Однією з найбільш адекватних є **використання функціональних аналогів** [6] у мові перекладу. Наприклад, “high” – «обкурений», «під кайфом»; “geek” – «ботан».

Наступний варіант – це **калькування**. Прикладом може служити загальноприйнята нині сленгова аббревіатура “rofl” – *rolling on the floor laughing* (кататися по підлозі від сміху). Українською мовою вона перекладається як «рофл». Іншими прикладами є “bro” (брат, друг, приятель) – «бро»; “lol” (голосно сміятися) – «лол»; “crush” (людина, яка вам подобається) – «краш»; “cool” (крутий) – «кул»; “creep” (дивний, страшний) – «кріповий».

Калькування є найпростішим способом перекладу сленгу, але його не можна застосовувати постійно. Крім того, у сленгових аббревіатур можуть бути різні

значення, як зазначалося нами раніше.

Також серед стратегій виділяємо **використання** різноманітних **лексичних та граматичних трансформацій**. Серед лексичних виокремлюють нейтралізацію, конкретизацію, антонімічний переклад тощо. Нейтралізація – одна із досить поширених стратегій перекладу сленгізмів, коли не вдається знайти догідний відповідник. “*See ya!*” – «Побачимось!»; “*My bad!*” – «Вибач!»; “*I feel you*” – «Я тебе розумію».

Конкретизація використовується, якщо потрібно зробити переклад більш контрастним. Наприклад, “*weirdo*” – «дивний чудик»; “*She is a chick*” – «Вона ще та гаряча штучка» (замість «вона чікса»).

Поширеним є також і **антонімічний переклад**: “*Are you kidding?*” – «Ти зараз серйозно?»; “*You are a party animal!*” – «Ти не той, хто відмовиться потусити!»

До **граматичних трансформацій** належить зміна граматичних елементів будови речення. Наприклад, використання у перекладі активного стану дієслова замість пасивного оригіналу. “*I got busted watching Twilight.*” – «Вона застукала мене за переглядом “Сутінків”». Також зустрічається заміна частин мови: “*Dude, you’re so ripped!*” – «Чуваче, та ти тепер качок!»; вилучення: “*Oh, stop it, man!*” – «Ой, та припини!»; доповнення: “*Ace!*” – «Це просто відвал всього!» тощо.

Також слід назвати **стилістичні трансформації**, серед основних різновидів якої **описовий переклад**: “*I was trying to organise a surprise birthday party for her, but it’s all gone pear shaped!*” – «Я намагався організувати для неї вечірку на день народження, але воно все покотилося до одного місця»; **синонімічні заміни**: “*That was really cool!*” – «Ніколи мені ще не було так кайфово!»; **нейтралізація**: “*I’m zonked after work*” – «Я дуже втомлений після роботи»; **експресивація**: “*It was completely wrecked!*” – «Вони все розхерачили».

Важливим правилом при перекладі сленгу є те, що завжди потрібно брати до уваги часові рамки. Наприклад, сленгізм із минулого століття навряд чи можна

перекласти відповідним аналогом сьогодення, адже на той час такої дефініції скоріш за все не було, тоді це може спотворити уявлення про події, описані у творі/фільмі і т.п. Так, сленгізм із 1920-х “*doll*” [44], на позначення привабливої жінки, не можна перекласти сучасним «*тян, тяночка*», адже тоді цього виразу ще не існувало.

Крім того, у процесі будь-якого перекладу потрібно також звертати увагу на експресивність сленгу, адже деякі сленгізми не мають такого емоційного забарвлення, як інші. Тому інколи нейтрально вжитий відповідник у перекладі може викривити уявлення про зміст фрази або ситуації загалом.

Підсумовуючи, зазначимо:

Переклад сленгу – одне із найважчих завдань, адже мова постійно змінюється, поповнюється. До основних проблем сленгового перекладу належать лексико-семантичні та лексико-стилістичні. Під час перекладу сленгізмів важливо підібрати вдалу стратегію, як от використання дійсних аналогів, дослівний переклад, різні лексичні, граматичні та стилістичні трансформації.

2.2. Особливості відтворення сленгових одиниць при аудіовізуальному перекладі

Ми живемо в епоху глобалізації – *«інтенсифікації світових соціальних відносин, які поєднують віддалені місцевості таким чином, що події на місцях формуються під впливом тих подій, що відбуваються за багато миль від них, і навпаки»*, – пише Е. Гідденс у книзі «Наслідки сучасності» [4]. Крім того, ми живемо у світі, в якому домінує кіноіндустрія, що впливає на людей, а особливо молодь та підлітків.

Починаючи з 20-х років ХХ століття Америка домінувала у сфері кіно. Через значний вплив американської кінокультури провідні європейські країни, як-от Німеччина та Франція, почали обкладати американську продукцію податком, щоб зменшити її вплив та заробити. Відтак фільми почали перекласти різними мовами, зменшуючи віддаленість між культурами. Стало можливим зрозуміти життя інших етносів через екран.

Хороший переклад у цьому плані багато важить, особливо якщо це стосується сленгу. Правильно підібраний еквівалент може максимально наблизити глядача до зображуваних подій, змусити відчувати те, що відчуває герой. А оскільки аудіовізуальний переклад є інструментом «спілкування» культур, очевидно, що наявність певних посилань на специфічні особливості вихідної культури стає необхідною. З цієї причини перекладач повинен приділяти особливу увагу цим посиланням. Крім того, потрібно враховувати, що дана культурна референція може не існувати у цільовій культурі взагалі.

Аудіовізуальний переклад (АВП) називали по-різному. Наприклад, у 50-х рр. минулого століття виникли такі поняття як «мовний трансферт», «екранний переклад», «кінопереклад». Спираючись на дослідження Алін Ремаель (Aline Remail) [22], Хорхе Діас Синтас (Jorge Díaz Cintas) [14] та інших, ми розуміємо аудіовізуальний переклад як специфічний вид перекладу, який передбачає передачу змісту цільовою мовою синхронно з оригіналом.

Аудіовізуальний переклад – полісемантичний, як стверджує Ж. Невес (J. Neves) [19]. Це означає, що ми сприймаємо його на різних рівнях – вербальному та невербальному. Вербальний рівень включає в себе різні написи, субтитри та титри, діалоги між героями, пісні. До невербального належить візуально-образна частина фільму, а також музика та різний шум.

Варто зазначити, що на невербальні компоненти аудиторія звертає більше уваги. Так, іспанська дослідниця П. Ореро (P. Orero) [20] провела експеримент, який довів, що під час перекладу художнього та документального фільму

більше 60% уваги та сприйняття глядачів було націлено на обробку візуальної частини, а решта – вербальної. Це доводить, що під час роботи з АВП, перекладачі повинні звертати увагу не лише на сам текст, а і на візуальну складову продукції. Відтак для досягнення динамічної еквівалентності та здійснення якісного перекладу перекладачеві доводиться долати ряд труднощів, які виходять за межі мови. Наприклад, під час кіноперекладу буває важко підібрати відповідник, якщо вихідна фраза супроводжується якимось жестом, що зазначає Т. Журавель [5] Адже у різних культурах різна мова жестів. Приміром, великий палець доверху в Україні чи США означає «*все добре*», а у мусульманських країнах він вважається образливим. Те саме стосується знаку «*окей*» [46].

Переклад титрів у німому кіно вважається першою формою аудіовізуального перекладу. Далі з'явилося звукове кіно, що призвело до збільшення вимог до продукції. Застосовувалися різні техніки, і, в результаті, найкращими виявилися субтитрування та дублювання.

Субтитрування означає додавання тексту до будь-якого аудіовізуального медіа, що дозволяє людям читати і розуміти те, про що йдеться. Це хороший спосіб вивчення мови. Існують різні класифікації субтитрів. Так, Г. Готліб [16] розглядає субтитри з **технічної та лінгвістичної точки зору**. З лінгвістичної, він розподіляє субтитри на **інтралінгвальні** (субтитри для мови оригіналу) та **інтерлінгвальні** (субтитри для цільової мови). З технічної – **відкриті** (які йдуть разом із оригінальним фільмом) та **закриті** (додані пересіченими користувачами Інтернету) субтитри.

Наступний вид – це **дублювання** – процес повної заміни звукової доріжки оригінальної мови. Якісний дубляж створює відчуття, що герої говорять вашою рідною мовою.

Проте існує ще й третій вид АВП – **закадровий переклад**. Він теж передбачає накладання перекладу, проте не замінює повністю оригінал і

звучить набагато тихіше, так, щоб це не створювало дискомфорту під час прослуховування. Але якщо ми стикаємося із неякісним перекладом, коли чуємо початок мовлення оригіналу і лише після кількох секунд закадровий переклад, це не дозволяє повністю зануритися у світ кіно, бо виникає відчуття фальші. Невідповідність голосів викликає відстороненість від подій, спотворюючи тим самим враження відфільму.

Серед зазначених видів АВП дублювання є найдорожчим, тож до нього вдаються більш розвинені країни, у той час як менш розвинені віддають перевагу субтитруванню чи закадровому перекладу [5].

Із розвитком технологій з'явилися різні підвиди АВП, наприклад, субтитри для людей із вадами слуху, фенсаб (фен – fun, саб – sub, subtitles) – аматорські субтитри створені користувачами, тощо.

Складність перекладу сленгу у фільмах полягає у тому, що кожен новий фільм може містити нові сленгізми, які іноді важко зрозуміти і перекласти, особливо якщо вони стосуються певної сфери (наркотиків, різних кримінальних угруповань і т.п.), що не входить до складу літературної мови. Не завжди існує еквівалентний сленговий вираз на цільовій мові до вихідного тексту. У цільовій мові також може бути більше одного еквівалентного виразу, що змусить перекладача обирати між варіантами, що містять різні конотації. До того ж, найбільшою проблемою в перекладі сленгу є цензура, яка або виконується перекладачем добровільно, або нав'язується якимось стороннім органом. Ця цензура може значно змінити вплив тексту на цільову мову, особливо, якщо використання сленгу важливе для розвитку персонажів чи сюжету.

Сленг, як невід'ємна частина кінодіалогу в переважній більшості продуктів медіаринку, безпосередньо впливає на створення атмосфери в оригіналі та потребує особливої уваги під час перекладу. На сучасному етапі (у період з 2015 по 2022 р.) проблемою перекладу сленгу та вибору стратегії перекладу

займалися такі вчені, як О. Масленнікова, П.Д. Мітчел, Н. Супрун, Я. Смірнов, С. Семенова, О. Заболотня, К. Пономаренко, Д. Меренкова. У їхніх роботах підкреслюється, що під час перекладу сленгу в рамках кінодіалогу перекладачеві необхідно виробляти власну стратегію перекладу, яка б відповідала всім вимогам і враховувала всі особливості аудіовізуального перекладу та специфіку вживання сленгу в оригіналі.

Через свою різноманітність і багатогранність сленг відіграє важливу роль під час написання творів і складання сценаріїв. Наявність сленгу в мовленні героїв є одним із найяскравіших елементів, показовою характеристикою, яка може багато розповісти про самого героя. Відповідно, під час перекладу сленгу в аудіовізуальному продукті перекладачеві необхідно створити комплексний стратегічний підхід, що представляє собою злиття окремих тактик і стратегій у єдину систему, спрямовує і визначає найбільш правильний варіант передачі сленгових одиниць медіа-продукту для того, щоб забезпечити правильне сприйняття глядачем ситуації комунікації в рамках кінодіалогу серіалу. Розкриття характеру безпосередньо залежить від правильної передачі таких мовних засобів, як сленг та інших розмовних елементів аудіовізуального тексту й закладеного в них прагматичного ефекту.

Сленг у кінотексті виконує експресивну, естетичну, стилістичну та пізнавальну функції. Найбільш частотними прийомами при перекладі сленгу у фільмах є переклад, що базується на прямому значенні слова, описовий переклад, конкретизація. У випадку із дублюванням та субтитруванням перекладачам легше

«обдурити» глядача, адже немає доступу хоч і поверхового до оригіналу. Тому деякі перекладачі взагалі уникають перекладу сленгізмів, не вишукуючи відповідника у цільовій мові, вдаючись натомість до узагальнення слів, заміни або вилучення. Але якщо є закадровий переклад, зробити це набагато складніше. Люди, які добре володіють мовою оригіналу, можуть розпізнати

сленгові одиниці здивуватися, чому не дотрималися відповідного перекладу.

Працювати із закадровим перекладом легше, тому що не потрібно підлаштовуватися під рухи губ, що складніше зробити під час дублювання. Особливо, якщо це переклад сленгізмів, коротких в оригіналі, але задовгих у перекладі, звісно, якщо не існує лаконічнішого відповідника. Тому перекладачем і

використовується прийом вилучення чи нейтралізація. Крім того, це оптимальний варіант для виробників продукції – його швидше і легше виконати, ніж дублювання. Утім такий переклад вимагає високого рівня синхронізації, адже він має бути добре узгоджений з рухами персонажів та зображенням на екрані, – стверджує П. Ореро (P. Orero) [20]. До того ж, потрібно прикласти багато зусиль під час редагування та стискання вихідного тексту.

Таким чином, переклад сленгу відіграє ключову роль у кіноіндустрії, сприяючи правильному сприйняттю глядачем вихідної культури в цілому і фільмузокрема.

Аудіовізуальний переклад як специфічний вид перекладу передбачає передачу змісту цільовою мовою синхронно з оригіналом.

Існують різні види аудіовізуального перекладу, наприклад, субтитрування, дублювання, закадровий переклад та інші.

Висновки до другого розділу

Важливим етапом теоретичної частини роботи було визначення поняття аудіовізуального перекладу, що позначає такий вид перекладу, при якому оригінальна доріжка та переклад звучать синхронно. А також аналіз проблем, що виникають при перекладі сленгізмів у фільмах. Наприклад, переклад згрубілої лексики, коли у мові перекладу є вимоги цензури; проблема вибору відповідника, що не спотворюватиме ідей автора; або сам факт того, що із кожним новим фільмом з'являються нові сленгові одиниці, до яких часом складно підібрати еквівалент чи навіть просто зрозуміти значення (остання проблема визначає одну із найголовніших особливостей мови – вона не стоїть на місці).

Окреслено також специфіку відтворення сленгових одиниць з урахуванням особливостей жанру аудіовізуального перекладу. Зважаючи на усі особливості, викладені у розділі, перекладач має приймати рішення щодо доцільної стратегії в кожному окремому випадку та працювати над перекладом, враховуючи специфіку матеріалу.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ РІШЕНЬ СЛЕНГОВИХ СЛІВ НА ОСНОВІ МАТЕРІАЛУ СЕРІАЛУ «13 REASONS WHY»

“13 Reasons Why” – один із найскандальніших серіалів останніх років, сюжет якого базується на психологічних труднощах життя підлітків та їхніх батьків. Крім цього вигадана історія зачіпає реальні гостросоціальні проблеми сучасного суспільства, такі як зловживання наркотичними речовинами, депресія, суїцид, підліткове цькування і сексуальне насильство. Серіал без прикрас демонструє реальну мову американців і тому рясніє неконвенційною лексикою (лексичними одиницями, що характеризуються експресією і не використовуються носіям літературної мови) та сленгізмами.

Текст серіалу становить чималий виклик у перекладі, зважаючи на велику кількість сленгових виразів, діалектів, що виражаються на різних рівнях (у тому числі і фонетичному), реалій, розмовних слів та вульгаризмів. Ми розглянемо багатоголосий закадровий переклад серіалу «13 Reasons Why», виконаний студією HDRezka Studio. Хоча сфера аудіовізуального в Україні розвивається, наразі українських кіноперекладів усе одно набагато менше, ніж російських.

Проаналізувавши ілюстративний матеріал, підібраний за допомогою методу суцільної вибірки на основі перегляду 26 серій перших двох сезонів серіалу, ми відібрали 100 сленгових одиниць, кожна з яких вимагає особливого підходу при перекладі.

3.1. Прямі відповідники та аналоги

Прямі відповідники – найнадійніша стратегія перекладу, адже існуючі відповідники-еквіваленти можуть точно передати сенс сказаного. Якщо ж прямий відповідник звучатиме неприродньо у мові перекладу, тоді використовують аналоги, винайдення яких вимагає неабиякої уяви від перекладача.

Розглянемо приклади із серіалу «13 Reasons Why».

Оригінал	Переклад
<i>You <u>catatonic</u> <u>bimbos</u> didn't even vote [48, 01x10, 12:33 – 12:34].</i>	<i>А ви <u>тупі</u> <u>пупси</u> чого мовчали? [49, 01x10, 12:44 – 12:45]</i>

Таблиця 2.1.1. Приклад

У першому аналізованому реченні сленговим словом виступає «*bimbos*», але ми розглянемо також і прикметник, що стоїть поруч з ним, – «*catatonic*», аби зрозуміти, наскільки правильно було передано їхнє значення у перекладі.

Перш за все, “*bimbos*” – це сленгове слово на позначення привабливої, сексуальної, наївної та нерозумної жінки. Термін використовувався у Сполучених Штатах ще в 1919 році для позначення нерозумної або жорстокої людини. У словнику Urban Dictionary знаходимо таке визначення: «*Неосвічена жінка. Зазвичай, блондинка. Говорить різну нісенітницю, на яку ніхто не звертає уваги, та сміється, ніби тільки що вдихнула гелію. Носить занадто багато макіяжу і дуже швидко говорить*» [31].

“*Catatonic*” пов'язаний із психологічним розладом – кататонічним синдромом, основним клінічним проявом якого є порушення рухів (повторення жестів та міміки оточуючих), пасивна підпорядкованість, мовчання. В

аналізованому нами реченні це слово позначає того, хто не може за себе сказати, боягуза. Подібну дефініцію із додатковим зазначенням як того, хто викуриє занадто багато марихуани, віднаходимо і в Urban Dictionary [31].

В епізоді із серіалу йдеться про те, що Вероніка і Шерил попросили інших дівчат із групи підтримки проголосувати, хто з них краще виконав танець, але подружки Шерил, вони ж “*catatonic bimbos*”, взагалі нічого не сказали, ніби були у ступорі. Тому у цьому варіанті підходить саме перше значення.

Як бачимо, переклад «*tupni nupsi*» відноситься до сленгового слова “*bimbos*”. «*Tupni*», бо сам сленгізм передбачає певну недалекість персонажа, «*nupsi*» – тому, що ці дівчата, ніби ляльки – усі однакові і мовчать. Утім, можливо, пупси може відноситися і до слова “*catatonic*”, яке передбачає певну нерухомість, ніби уляльок.

У цілому, зауважимо, що цей переклад є вдалим, хоча, можемо також запропонувати варіант «*куруці морожені*». «*Морожені*» співвідноситься зі словом “*catatonic*”, передаючи ступор, а «*куруці*» поєднується із “*bimbos*”, позначаючи стадність, недалекість персонажів.

Оригінал	Переклад
<i>Dad, if I <u>tank</u> at the Variety Show, would you...[48, 01x06, 27:07 – 27:09].</i>	<i>Тату, якщо я <u>проваю</u> виступ на шоу ... [49, 01x06, 27:18 – 27:20].</i>

Таблиця 2.1.2. Приклад

Наступним прикладом є слово “*tank*”, переклад якого передається вдалиманалогом «*провалити*».

“*To tank*”, згідно із словником Urban Dictionary, має кілька варіантів значення. Серед них: «*дякувати*», «*верхня жіноча частина грудей*»,

та «провалити», «програти» [31]. У даному контексті підходить саме третій варіант, тому що Арчі переживає, чи зможе нормально виступати, і не хоче розчаруватися свого батька.

«Провалити» – ідеальний варіант сленгового перекладу. Також існує варіант схожого за звучанням слова «завалити» або його грубіший відповідник «просрати».

Оригінал	Переклад
<i>Well, but you are a total <u>smoke-show</u> now [48, 01x01, 18:16 – 18:18].</i>	<i>Ну зараз ти просто <u>вау</u> [49, 01x01, 18:27 – 18:29].</i>

Таблиця 2.1.3. Приклад

Ще одним прикладом сучасного американського сленгу є вираз “*smoke-show*”, який визначається Urban Dictionary як «надзвичайно привабливий» та застосовується переважно до жінок. Він описує дуже «гарячу» особу, що, здається, ніби навколо неї вирує туман/пара [31].

Серед сленгових відповідників слова “*smoke-show*” знаходимо наступні варіанти: «красуня», «сексі», «просто відпад». “*Wow*” – є прямим відповідником до слова «вау», що означає вигук здивування. Якщо подивитися на синоніми до слова “*smoke-show*”, серед них не знайдемо “*wow*”, адже це сленгове слово не є вигуком. Відтак постає питання, чи варто використовувати «вау» у перекладі. Адже для того, щоб додати забарвлення, описуючи фізичну жіночу красу, як це мається на увазі в оригіналі, варто вдатися до іншого варіанту. На нашу думку, його можна змінити на «просто відпад».

Оригінал	Переклад
<i>Because, you dumb cow, someone shot my brother, and I think it was your crazy <u>tweaked-out</u> sister [48, 01x02, 24:11 – 24:14].</i>	<i>Бо, тупа ти корово, мого брата вбили, і я думаю, що це твоя <u>психована</u> сестричка [49, 01x02, 24:22 – 27:25].</i>

Таблиця 2.1.4. Приклад

У наступному реченні сленгом виступає “*tweaked-out*”. Похідне “*tweaking*”, згідно з Urban Dictionary, маркує перебування під впливом метамфетаміну [31]. Вираз “*tweaked-out*” більш загальний, він означає бути під впливом наркотиків.

Поданий варіант перекладу – «*психована*» (сленговий синонім слова «*божєвільний*») – прикладається до слова “*crazy*”, відтак випускається при перекладі даного сленгу. Або, ймовірно, перекладачі хотіли узагальнити ці майже синонімічні за значенням слова, аби зробити репліку коротшою. Адже і “*crazy*”, і “*tweaked-out*” загалом означають перебування під впливом чогось, бути не в собі, не розуміти своїх дій і того, що відбувається навколо, позаяк наркотики аналогічно впливають на людину [31]. Також, можливо, “*tweaked-out*” можна було б перекласти як «*обдовбаний*», «*обкурений*».

Оригінал	Переклад
<i>Dude, what's the hell? [48, 01x08, 17:29 – 17:30]</i>	<i>Чувак, що таке? [49, 01x08, 17:40 – 17:41]</i>

Таблиця 2.1.5. Приклад

Мабуть, одне із найпопулярніших сленгових слів, і не лише в англійській мові, – це “*dude*”, що частково перейшло і в українську мову, тому нерідко від молоді можна почути його калькування.

Переклад «*чувак*» є одним із найуживаніших відповідників даної сленгової одиниці. Утім викликає питання доцільність уживання кличного відмінку.

В українському перекладі цей вираз зустрічається на позначення ще одного слова – “*man*” (*She is messing with you, man* [48,01x02, 26:11 – 26:12] – *Вона дуриць тебе, чуваче* [49, 01x02, 26:00 – 26:01]). Тому постає питання, чому перекладачі зберегли цей відмінок в одному варіанті, а в іншому – ні.

Досить вживана фраза “*What’s the hell?*” також є сленговою. Вона містить негативну конотацію, означаючи «бути злим або незадоволеним через щось, бажати дізнатися, що відбувається». Переклад «*що таке*» є нейтральним, тому, на нашу думку, варто підібрати інший відповідник. Наприклад, «*якого дідька*», «*якого біса*». Ми не пропонуємо варіант «*якого чорта*», бо, по-перше, це калька з російської, а, по-друге, буде нагромадження звуку «ч».

Оригінал	Переклад
<i>Archi, don't take it the wrong way, but you are an epic buzzkill</i> [48, 02x05, 17:45 – 17:48].	<i>Арчі, не ображайся, але ти жахливий кайфолом</i> [49, 02x05, 17:56 – 18:59].

Таблиця 2.1.6. Приклад

У наступній парі переклад-оригінал сленговим словом виступає “*buzzkill*” та його переклад «*кайфолом*».

У словнику Collins Dictionary “*buzzkill*” трактується як хтось або щось, що

заважає людям отримувати насолоду від чогось [26]. Схоже пояснення зустрічається і в словнику Urban Dictionary як те, що руйнує насолоду від якоїсь події. Особливо застосовується, якщо мова йде про наркотики чи алкоголь [31]. А також в словнику Merriam-Webster: той, що має негативний ефект [28].

Пошукова система Reverso Context надає такі варіанти перекладу: «кайфолом», «зануда», «убивця веселоців». Погоджуючись із ними, можемо запропонувати наступний варіант: «*Ти ще той зануда*», хоча звісно «кайфолом» звучить більш «сленгово».

Викликає сумнів переклад ще одного сленгового слова – “*epic*”, яке перекладається не лише як «епічний», «героїчний», але вживається у слензі у значенні «*дуже, надзвичайно*». Тобто “*epic*” скоріше не про якісний складник – *жахливий*, а про масштабність. Тому, на нашу думку, тут варто вдатися до іншого перекладу. Наприклад, «*ще той кайфолом*», «*неймовірний кайфолом*».

Оригінал	Переклад
<p><i>It seems that crazy bitch, Polly Cooper, escaped from some looney bin, the same night Jason’s car was torched [48, 01x07, 06:35 – 06:38].</i></p>	<p><i>Здається, ця сучка, Поллі Куппер, втекла з дурки тієї ж ночі, коли згоріла машина Джейсона [49, 01x07, 06:46 – 06:49].</i></p>

Таблиця 2.1.7. Приклад

Черговий приклад – “*looney bin*” – сленговий варіант психіатричної лікарні, згідно з онлайн-словником Merriam-Webster [28].

Оскільки ця фраза має схожість зі словом “*lunatic*” («людина, яка ходить уві сні»), вона може вважатися не лише безтактною, а і образливою: «Слово “*lunatic*” походить від слова “*moon*”. Божевілля у багатьох культурах асоціювалося із впливом фаз місяця на людський розум. Від “*lunatic*” виник “*looney*”, а “*looney bin*” було місцем, де утримували божевільних. Фраза зараз вважається вкрай образливою» [41]. На нашу думку, слово «дурка» звучатиме краще у перекладі, хоча вочевидь воно перейшло із російської мови, як і решта подібних слів, як-от «психушка», «дурдом», які широко використовуються в українській мові.

Оригінал	Переклад
<i>That was a joke, you <u>hobo</u> [48, 01x09, 19:13 – 19:14].</i>	<i>Це жарт, <u>бомжуську</u> [49, 01x09, 19:24 – 19:25].</i>

Таблиця 2.1.8. Приклад

Наступний приклад, це акронім “*hobo*”, що утворився від слів “*Home Owner Bought Out*”, позначаючи людей під час «Великої депресії», які втратили будинки, коли банки оголосили про погашення їхніх кредитів.

Спочатку слово “*hobo*” позначало «мігруючих працівників у США», себто йшлося про американських заробітчан, які намагалися знайти роботу. Вони подорожували з міста до міста, шукаючи тимчасових заробітків, як правило, на основі фізичної праці. Проте однією з їхніх основних цілей була подорож, любов до подорожей. Вони традиційно асоціювалися з “*freighthopping*” (незаконною їздою у вагонах вантажних поїздів), як зазначає Urban Dictionary.

Існує ще одне визначення *“hobo”* – *«Вільна людина, що більше не обмежена капіталістичним суспільством та часом. Він або вона може лягати спати, коли захоче, і робити все, що завгодно»* [31]. У сучасному англomовному світі воно, зазвичай, використовується для позначення будь-якої бездомної особи.

Можна сказати, що слово *«бомж»* – це вдалий варіант перекладу, адже воно також є сленговою аббревіатурою, утім, російською, утвореною ще у 1970-х роках минулого століття (*«Без Определённого Места Жительства»*). В українській мові функціонує чимало російських запозичень, і слово *«бомж»* є одним із них. Ми можемо запропонувати український нейтралізований варіант – *«безхатько»*, *«злидень»*. Або ж можемо утворити власний сленгізм – *«злидник»*, який не звучатиме книжно, і не є запозиченням із російської.

Після написання даного підрозділу, можемо зробити висновки, що хоча прямі відповідники та аналоги і є найкращими стратегіями перекладу, потрібно обережно та ретельно обирати той чи інший еквівалент. Адже він може бути правильним із лексичної точки зору, але не відповідатиме ситуації/зображуваним подіям. Також варто звертати увагу на те, щоб довжина слів в оригіналі повинні хоча б приблизно збігатися із довжиною підібраних еквівалентів, оскільки останнімають співпадати із рухами губ героїв.

2.1. Нейтралізація

Нейтралізація це такий перекладацький прийом, що полягає у нівелюванні експресивності значення оригінальних слів. Також це нівелювання лексичних помилок, яких допустилися при перекладі.

Оригінал	Переклад
<i>There's the <u>hottie</u> we were with last night [48, 01x01, 11:38 – 19:40].</i>	<i>Он той вчорашній <u>красунчик</u> [49, 01x01, 11:49 – 19:51].</i>

Таблиця 2.2.1. Приклад

Розглянемо перший приклад зі словом “*hottie*”. У Cambridge Dictionary це слово описує когось дуже сексуального чи привабливого [25], а в Urban Dictionary це дуже приваблива особа, чоловік або жінка [31]. Як бачимо, перекладачі упоралися із перекладом цього досить поширеного сленгізму.

«Красунчик» – підходяще за контекстом слово. Воно описує фізичну красучоловіка чи хлопця, як це і зазначається у словниках. Звичайно, слово «красунчик» не є сленговим, при перекладі було використано метод нейтралізації, але воно підходить за змістом.

Можемо також запропонувати сленговий варіант «сексібой», або ж більше поетичний «Аполлон».

Оригінал	Переклад
<i>I think you're a small town <u>hick</u> who's beginning to realize how deep into shark-infested waters he really is [48, 02x09, 31:54 – 32:58].</i>	<i>Що ти сільський <u>дурник</u>, який починає розуміти, що оточений голодними акулами [49, 02x09, 32:05 – 32:09].</i>

Таблиця 2.2.2. Приклад

У наступному прикладі зустрічаємо не досить вдалий варіант перекладу слова “*hick*” – «дурник». Іншомовні довідкові джерела пояснюють цей американський сленгізм як зневажливий сленгізм для опису білошкірих, що походять із нижчого класу. Вони, як правило, виростили у сільській місцевості, у трейлерних парках чи на свинофермах [31]. Воно має такі еквіваленти в українській мові як «темнота», «провінціал», тобто позначає малоосвічену людину.

В оригіналі спостерігається певна тавтологія значень, адже перед сленговим словом уже стоїть вираз “*small town*”. Тож перекладачі виправили цю неточність. Утім слово «дурник» звучить дещо «м’яко», зважаючи на своє оригінальне значення. Тому ми пропонуємо замінити його варіантом «лох, лошок», а цілий вираз записати як «провінційний лошок».

Оригінал	Переклад
<i>Especially once you rejoin that gang of hoodlums</i> [48, 02x08, 11:48 – 11:50].	Особливо, коли ти повернешся до своїх <u>злочинців</u> [49, 02x08, 11:59 – 12:01].

Таблиця 2.2.3. Приклад

Слово “*hoodlum*” вказує на молодих злочинців. Так, у словнику Urban Dictionary бачимо пояснення “*hoodlum*” як неповнолітнього хулігана, який спричиняє хаос у своїй місцевості. [31]. Проте злочинець – це особа, яка скоїла злочин, її вік не визначається цим терміном. Саме тому ми вважаємо, що перекладачі не впоралися із перекладом цього сленгізму, обравши надто нейтральний відповідник «газетного відтінку», що нагадує радше офіційний документ, аніж молодіжний текст. На нашу думку, доречніше було б замінити

його словом «недогангстери».

Оригінал	Переклад
<i>He's got <u>abs</u> now! [48, 01x01, 03:49 – 03:50]</i>	<i>У нього <u>прес</u> з'явився! [49, 01x01, 04:00 – 04:01]</i>

Таблиця 2.2.4. Приклад

“ABS” – один із прикладів сленгізму, що вживається у спортивному колі. Він може мати кілька значень, як-от скорочена форма слова “*absolutely*”, розшифровка до аббревіатур “*Animal Behavior Society*” або “*Antilock Braking System*” тощо. Також ця аббревіатура позначає м'язи живота, і саме цей варіант підходить нам за значенням.

Такий нейтральний варіант «*прес*» непогано звучить при перекладі, проте, на нашу думку, сленгізм «кубики» надав би реченню молодіжного «забарвлення».

Оригінал	Переклад
<i>We are <u>getting our asses kicked</u> [48, 01x13, 16:13 – 16:14].</i>	<i>Ми <u>програємо</u> [49, 01x13, 16:24 – 16:25].</i>

Таблиця 2.2.5. Приклад

Вираз “*to get your ass kicked*” буквально означає, що тобі «дають під зад», символізуючи програш. Звичайно, ми можемо прийнятий такий варіант перекладу, виконаний студією HDRezka Studio, але він не відображає серйозності драматичності ситуації.

Тому, на нашу думку, варто його замінити іншим відповідником. Серед можливих варіантів – «*Нам надирають зад*» або «*Вони надеруть нам зад*».

Оригінал	Переклад
<p><i>That everyone thinks I am a <u>train wreck</u> [48, 01x09, 32:24 – 32:25].</i></p>	<p><i>Що, усі вважають мене <u>хворою</u>. [49, 01x09, 32:35 – 32:36]</i></p>

Таблиця 2.2.6. Приклад

Як правило, вираз “*train wreck*” означає «зіткнення або іншу аварію за участю поїзда». Утім очевидно, що це не має жодного відношення до подій у фільмі. Тому у сленгових словниках знаходимо наступні пояснення, як от людина, яка має багато медичних/психічних проблем і перебуває у важкому стані, чи будь-яка людина, яка погано виглядає або одягається [31].

У цьому епізоді Шерил розповідає, як оточуючі ставляться до неї після вбивства її брата. Безперечно, усі думають, що зараз їй тяжко; вона дивно себе поводить: її поведінка занадто груба та емоційна, на похорони брата вона одягла білу сукню і т.п.

Припускаємо, що нейтралізований варіант «*хвора*», хоча і містить грубий відтінок, підходить під вираз “*train wreck*”. Але ми також можемо запропонувати більш яскравий варіант «*не всі вдома*», або «*дах їде*». Останній підходить краще, адже пов'язаний із рухом, як слово “*train*” в оригінальному реченні.

Оригінал	Переклад
<p><i>What is that middle-aged Serpent doing at the high school <u>kegger</u>? [48, 01x10, 23:04 – 23:06].</i></p>	<p><i>Що цей підстаркуватий Змій робить на шкільній <u>вечірці</u>? [49, 01x10, 23:15 – 23:17]</i></p>

Таблиця 2.2.7. Приклад

У наступному реченні проаналізуємо сленгізм “*kegger*”, що означає великий і липкий живіт або дику вечірку, на якій наливають пиво з бочки (“*keg*” – «бочка», звідси і виникло слово) в одноразові пластикові склянки. Такі вечірки, переважно асоціюються зі студентами середньої школи та коледжу. Другий варіант перекладу підходить нам за контекстом і за ситуацією, що розгортається на екрані.

У перекладі було використано нейтралізацію, адже «*вечірка*» цілком буденне слово. Проте воно не передає того оригінальне значення сленгізму – вечірки, на якій п’ють пиво. Утім, зазвичай, вечірки асоціюються саме із цим алкогольним напоєм. Можемо запропонувати власний сленговий варіант до слова “*kegger*” – «*алкопати*».

Підсумовуючи проаналізований матеріал, зазначимо, що нейтралізація є другим за вживаністю перекладацьким прийомом у серіалі. Утім потрібно зауважити, що цей метод занадто спрощував оригінальне значення слів, руйнуючи тим самим молодіжну атмосферу серіалу.

3.3. Вилучення

Прийом вилучення може характеризуватися простим виключенням надмірних слів із тексту перекладу, або слугувати компресією одиниці мови оригіналу в результаті її переосмислення й перефразовування. Виокремлюють три типи вилучень тексту: скасування, спрощення і перекладення. Скасування полягає у виключенні елементів оригінального кінодіалогу, що не впливають на зміст повідомлення, а тільки на його форму: ритуальні форми діалогів, надлишкові елементи, вигуки, репризи, хезитації та ін., а також тієї інформації, що її можна відновити з візуального ряду (наприклад, кивок голови). Спрощення полягає у зміні структури висловлювань героїв і самого діалогу між ними з метою зробити її простішою, а отже, легшою для зорового сприйняття: заміна складних структур і речень на прості, перехід від діалогічної форми до монологічної тощо. Переклад стосується таких лексичних груп, як сленг, діалектизми і табуїтована лексика, які часто опускаються під час перекладу з субтитрами.

Оригінал	Переклад
<i>It's <u>kinda</u> ripe in here [48, 01x08, 03:02 – 03:03].</i>	<i>Ну у вас і сморід [49, 01x08, 03:13 – 03:14].</i>

Таблиця 2.3.1. Приклад

“*Kinda*” – одне із найпопулярніших сленгових слів в американській культурі. Воно є скороченою формою від “*kind of*” і перекладається на українську мову виразами «*типу*», «*досить*», «*наче*».

Переклад цього слова у цільовій мові був вилучений, напевно, через те, що потрібно було максимально скоротити фразу, аби цільовий текст не надто відставав від оригіналу під час закадрового перекладу. Замість нього перекладачі додали досить популярну в українській мові розмовну фразу «Ну і..». Такий варіант вилучення та заміни підходить, проте ми пропонуємо варіант перекладу без вилучення сленгізму – фразу «У вас тут тину смердить».

Оригінал	Переклад
<p><i>I don't have <u>a bandwidth</u> to explore anything with anyone right now [48, 01x11, 05:00 – 05:03].</i></p>	<p><i>Я зараз нездатна щось із кимось пробувати [49, 01x11, 05:11 – 05:13].</i></p>

Таблиця 2.3.2. Приклад

Сленгове слово “*bandwidth*” має кілька значень. Перше, це швидкість, з якою людина може сприймати інформацію. Друге, це ресурси, необхідні для виконання завдання чи проекту. Це слово використовується бізнесменами [31].

У нашому випадку доречним є друге значення, адже йдеться про Вероніку – доньку успішного бізнесмена, яка виросла у діловому оточенні, успадкувавши прагматичний характер. Вона говорить про те, що в неї немає енергії та сил на те, щоб починати із кимось стосунки.

У перекладі ми не бачимо відповідника, перекладач вирішив опустити це слово, змінивши усе речення на іншу, досить поширену фразу «нездатна щось пробувати», утім «нездатна» не надто точно передає сленгове значення оригінального слова “*bandwidth*”. Щоб надати «діловитості» цій фразі, можна обрати нейтральний варіант «У мене немає часу/ресурсу», максимально наблизивши значення перекладу до оригіналу.

Узагальнюючи написане, відзначимо, що метод вилучення спростовує переклад, але це не означає, що він неодмінно «руйнує» молодіжну атмосферу серіалу. У випадку із закадровим перекладом вилучення може допомогти звуковійдоріжці перекладу «наздогнати» оригінальну.

3.2. Перефразування

Перефразування – метод перетворення граматичних чи стилістичних структур оригінального речення у перекладі, яке при цьому зберігає сенс оригіналу.

Оригінал	Переклад
<p><i>Yet another <u>perk</u> of being a sheriff's son [48, 01x02, 06:23 – 06:24].</i></p>	<p><i><u>Нелегко</u> бути сином шерифу [49, 01x02, 06:34 – 06:35].</i></p>

Таблиця 2.4.1. Приклад

У першому прикладі проаналізуємо переклад слова “*perk*”, що визначається сленговими словниками як якась перевага чи особливий привілей, позитивна річ, а також таблетка, що відпускається за рецептом (яку роздають і нюхають наркомани) [31].

Перекладачі студії HDRezka Studio використовують слово «*нелегко*», бо

бути сином шерифа це зовсім ніяка не перевага. У фільмі цю фразу вимовляють з іронією. З однієї сторони, переклад передає сенс самої фрази, але вона втратила своє сленгове значення. Тому ми пропонуємо перекласти речення дослівно. Наприклад, «*Ось ще одна плюшка (перевага, плюс) бути сином шерифа*». Або так – «*Ось такі радощі життя сина шерифа*». Хоча це речення теж втратить сленгове значення, але набуде іронічності оригінальної фрази.

Оригінал	Переклад
<i>What's your <u>sob</u> story?</i> [48, 01x06, 26:14 – 26:15]	<i>А у тебе яка <u>печаль</u>?</i> [49, 01x06, 26:25 – 26:26]

Таблиця 2.4.2. Приклад

“*Sob story*” із наступного прикладу означає якусь трагічну історію з життя. В Urban Dictionary також уточнюється, що це сумна історія, що розповідається під час виступу, аби привернути увагу публіки. Або ж це історія, яку розказує наркоман, вбивця чи просто погана людина, аби довести, що він не винен у тому, що сталося [31].

У перекладі ми бачимо перефразування: замість «*сумна історія*» – слово зі схожою конотацією – «*печаль*», що передає невтішні події, які трапилися у житті героя. Коли ми говоримо «*печаль на душі*», це означає, що у нашому житті відбулося щось таке, що не дає нам спокою. Тому цей переклад є цілком доречним.

Ми помітили, що перефразування, яке іноді може змінити «сленговість» оригіналу, але залишати сенс сказаного у цілому, не є найпоширенішим перекладацьким прийомом.

Висновки до третього розділу

У другому розділі ми порівняли переклад та оригінал – закадровий переклад, який здійснювався українською мовою студією HDRezka Studio. Порівняльний аналіз текстів дав змогу виокремити основні шляхи відтворення сленгових одиниць в перекладі і на основі виділених способів дослідити переклад одиниць молодіжного сленгу у серіалі «13 Reasons Why». Також ми визначили стратегії, за допомогою яких було перекладено сленгізми, розглянули вдалість вибору даних стратегій у контексті аналізованого серіалу, а також запропонували свої варіанти перекладу.

У ході роботи обрані та перекладені сленгізми було поділено відповідно до найбільш вживаних стратегій. Серед них ми виділили наступні: аналогії та прямі відповідники, нейтралізацію, вилучення, перефразування. Найчисельнішою стратегією виявилася найперша, хоча, проаналізувавши подані варіанти, можемо дійти висновку, що еквіваленти не завжди були вдалими, калькування, запозичені з російської мови, не звучали природно в українській мові.

Також зазначимо, що інколи нейтралізований переклад був занадто посереднім, що викривлювало сленгове значення оригіналу. Найневдалішим, на нашу думку, серед розглянутих варіантів був переклад “*hoodlums*” як «злочинці» – занадто стандартне й офіційне слово у поданому контексті .

Щодо стратегії вилучення, зауважимо, що у цілому вона була вдалою, хоча і нейтралізовувала оригінал. У деяких випадках перекладачі вдавалися до цього методу, щоб звукова доріжка перекладу не надто відставала від оригіналу. Те ж стосується і стратегії перефразування, через яку нерідко втрачався сленговий сенс оригіналу.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи проведену роботу, можемо виокремити наступні тези щодо отриманих результатів у теоретичній та практичній частинах.

У **теоретичній частині** дипломної роботи ми проаналізовано різні існуючі підходи до поняття *сленг* (концепції Дж. Б. Гріноу, Дж. Л. Кіттріджа, Г.У. Фаулера та ін.), визначено його місце серед суміжних понять. Сленг трактується як неформальний емоційно забарвлений пласт повсякденного мовлення, який використовує певна група людей. Від схожих понять його відрізняє існування відповідників в стандартній мові і мінливий характер. Користувачі сленгу об'єднані не регіональним чи професійним походженням, а ставленням до існуючих порядків – неприйняттям поширених економічних, соціальних або етичних принципів. Молодіжний сленг, який є об'єктом цього дослідження, – це один з підвидів спеціального сленгу, що використовується різними молодіжними групами, своєрідний словесний код, який демонструє приналежність мовця до співтовариства.

Також розглянуто проблеми перекладу сленгізмів українською мовою та різні стратегії для вирішення цього. Найважливішими виявилися втрата стилю оригіналу, на чому наголошує Б. Колодій, та складність знаходження відповідників через швидкий темп розвитку мови, що призводить до неспроможності перекладачем відслідкувати усі сленгові новоутворення. Важливою проблемою є також цензура та етичність.

Основними способами відтворення сленгових одиниць є переклад за допомогою аналога, калькування, описовий переклад та застосування різноманітних перекладацьких трансформацій, серед яких найпоширеніші конкретизація та генералізація значення слова, додавання та вилучення, заміни, перестановки та компенсація. Відтак, перекладач має розуміти ситуацію та контекст, коли той чи інший спосіб буде найдоречнішим. Важливо пам'ятати

про збереження стилістичних особливостей сленгізмів, а також специфіку серіалу, адже часте використання сленгових одиниць є характерною рисою персонажа, що розкриває його та становить важливу частину цілого аудіовізуального продукту. Основними труднощами при відтворенні сленгізмів у процесі закадрового перекладу вважаємо обмеження у часі та просторі, підпорядкування тексту перекладу зображенню на екрані та необхідність слідувати принципу фонетичної синхронізації. Саме тому, перекладач має обрати відповідну стратегію та працювати над перекладом, враховуючи усю специфіку матеріалу.

У практичній частині було проаналізовано переклад одиниць молодіжного сленгу на матеріалі американського телесеріалу «13 Reasons Why» та його українського закадрового перекладу. Текст серіалу становить виклик у перекладі, зважаючи на велику кількість сленгових виразів, діалектів, що виражаються на різних рівнях, реалій, розмовних слів та вульгаризмів. На основі відібраного ілюстративного матеріалу визначено основні особливості використання молодіжного сленгу в серіалі; робиться спроба виокремити потенційні труднощі при їх відтворенні в перекладі тексту закадрового перекладу. Серед них – відсутність відповідників до певних означуваних понять у вихідній культурі, інкорпорація регіональних особливостей мовлення і різниця між рівнем експресивності окремих лексем у вихідній і цільовій мові.

До найефективніших способів відтворення молодіжного сленгу в аудіовізуальному перекладі обраного матеріалу відносимо переклад за допомогою відповідників та аналогів у цільовій мові, нейтралізації, перефразування та вилучення. У роботі досліджені особливості використання згаданих способів перекладу та чинники, які впливають на перекладацькі рішення в кожному окремому випадку. Так, за допомогою **прямих відповідників та аналогів** були відтворенні різні сленгізми, пов'язані із зовнішністю персонажів, чи їхніми особистісними характеристиками

(наприклад, “*tweaked-out*” – «психована»), а також звертання, що вживаються молоддю (“*dude*” – «чувак»). Перекладачі часто вдавались до цього способу і при перекладі лайки та вульгаризмів. Також, однією із найбільш частотних стратегій була **нейтралізація**, що, згідно з проаналізованою роботою, переважно застосовувалася, коли перекладачі не мали змогли віднайти відповідник, що зміг би передати усю яскравість сленгового оригіналу. Ще однією причиною вважаємо свідоме чи інтуїтивне намагання зменшити кількість лайки та вульгаризмів у тексті закадрового перекладу. Зазвичай, нейтралізований переклад був вдалим (“*hottie*” – «красунчик»), проте іноді він «руйнував» атмосферу молодіжного сленгу в цільовому тексті (“*hoodlums*” – «злочинці»).

Менш частотними стратегіями виявилися **вилучення та перефразування**. Перекладачі вдавались до цієї стратегії переважно у тих випадках, коли не могли відшукати жодного словникового чи ситуативного відповідника до сленголексеми першотвору. Припускаємо, що однією із причин було те, що перекладачі хотіли скоротити фразу у цільовій мові, аби текст закадрового перекладу не сильно «відставав» від оригінальної мови. Так, у парі оригінал-переклад “*Is there something you wanna tell me, pal?*” – «Нічого не хочеш розповісти?», сленгове слово “*pal*” було вилучене у перекладі, вочевидь, задля загального скорочення фрази. Також перекладачі часто використовували **калькування** з російської мови, що, хоч і є знайомими для вітчизняного слухача, проте не відтворюють стилістику української мови („*hobo*” – «бомжик»).

Проаналізувавши переклад сленгізмів у серіалі «13 Reasons Why», ми помітили відсутність універсальної моделі перекладу. У кожному конкретному випадку перед перекладачами поставала необхідність творчого підходу та пошуку оптимального виходу із ситуації із найменшими втратами задля збереження стилістики та змісту оригіналу. Перспективу подальших досліджень перекладу американського сленгу вбачаємо у підборі нового

матеріалу для розвідок серед численних телесеріалів та фільмів на молодіжну тематику, які вийшли нещодавно, та в аналізі способів відтворення сленгових виразів використаних перекладачами при їхньому дублюванні чи субтитруванні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балабін В.В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу / Віктор Володимирович Балабін. – К.: Логос, 2002. – 315 с.
2. Глазова О.П. Жаргон і сленг: як ставитися до них словеснику? / О.П. Глазова // Методичні діалоги [Київський університет імені Бориса Грінченка]. Філологічні науки. – 2013. – Вип. (9). – С. 37-42.
3. Грабовий П. Молодіжний сленг у системі соціолектів сучасної української мови / Петро Грабовий // Лінгвістичні студії : зб. наук. праць / уклад. : Анатолій Загнітко (наук. ред.) та ін. — Донецьк : ДонНУ, 2008. — Випуск 16. – С. 294
4. Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. Т. 1 : пер. з англ. / за ред.: Івз Гамбієра та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченко та Л. М. Черноватого. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 560 с.
5. Журавель Т. Кінопереклад як вид аудіовізуального перекладу і його становлення в Україні та світі. / Т. Журавель // Науковий вісник [ДДПУ імені І. Франка]. Філологічні науки. – 2018. – С. 35-38. – Режим доступу: http://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhiv-nomerov/2018/NV_2018_10/11.pdf
6. Карабан В. І. Узусні перекладацькі трансформації / В. І. Карабан, А. В. Карабан // Стиль і переклад. 2018. – Вип. (1). – С. 186-204. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stt_2018_1_17
7. Колодій Б.М. Американський сленг і деякі проблеми його перекладу українською мовою. – Проблеми семантики слова, речення та тексту: Збірник наукових праць / Під ред. Н.М. Корбозерової. – Вип. (16). – К.: КНЛУ, 2009. – С. 234-242.
8. Лисак Л. К., Іванова О. В. Щодо соціодіалекту студентів технічного вишу / Л.К. Лисак, О.В. Іванова // Збірник наукових праць [ДонНАБА]. Філологічні науки. – 2015. – Вип. (1). – С. 144-148. – Режим доступу: https://donnaba.edu.ua/journal/images/2015-1/2015-1_144-148.pdf.

9. Масенко Л.Т. Жаргон // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [онлайн] / гол. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. Режим доступу: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=20334
10. Романова О. О. Молодіжний сленг як засіб самовираження студентів / О. О. Романова // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Філологічні науки. – 2013. – Вип. (35). – С. 298-300. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2013_35_94
11. Редкозубова О. Системні і культурно-історичні відмінності американського і британського сленгу отличия американского и британского сленгу // Гуманітарні і соціальні науки. – 2013. – Режим доступу: www.hses-online.com
12. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг: соціальна диференціація української мови / Л. Ставицька – К. : Критика, 2005. – 464 с.
13. Ставицька Л. Короткий словник жаргонної лексики української мови / Леся Ставицька. – К. : Критика, 2003. – 336 с.
14. Diaz-Cintas J. Audiovisual Translation in the Third Millennium / J. Diaz- Cintaz // Traducción Subordinada (II). – Vigo : Universidade de Vigo, 2003. – P. 192- 204.
15. Gottlieb H. Subtitling // A New University Discipline. Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1992.
16. Gottlieb H. Subtitling // Routledge Encyclopedia of Translation Studies. Ed. M. Baker. – London/ New York: Routledge. – P. 244-248.
17. Gy. Zoltan I. Controversial Issues of Slang. Etymology and Definition /Studia Universitatis Petru Maior. Philologia. – 2009. – №8. – P. 228-234.
18. Fowler H. W. A Dictionary of Modern English Usage. Herdfortshire : Wordsworth Reference, 1994. 730 p.
19. Neves J. Audiovisual Translation: Subtitling for the Deaf and Hard-of-Hearing, 2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.academia.edu/1589609/Audiovisual_translation_Subtitling_for_the_deaf_and_

hard-ofhearing.

20. Orero P. Topics in Audiovisual Translation. – Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2004.

21. Partridge E. The Selected Works of Eric Partridge – London : Routledge Revivals, 2021.

22. Remael A., Pilar Orero A. Audiovisual Translation and Media Accessibility at the Crossroads: Media for All 3 (Approaches to Translation Studies). Hague: Rodopi, 2012.

23. Кондратюк Т. М. Словник сучасного українського сленгу / Т. М. Кондратюк. – Харків : Фоліо, 2006. – С.6

24. Короткий словник молодіжних сленгізмів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/leksikologiafrazeologia/korotkij-slovník-molodiznihslengizmiv-1>

25. Cambridge dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dictionary.cambridge.org/ru/>

26. Collins Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.collinsdictionary.com/>

27. Longman English Dictionary Online [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ldoceonline.com/>

28. Merriam-Webster [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.merriam-webster.com/>

29. Oxford Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

30. Reverso Context [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://context.reverso.net>

31. Urban Dictionary Online [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.urbandictionary.com/>

32. YourDictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.yourdictionary.com/>

33. Просторіччя. Київ-Переклад [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kievperekklad.com.ua/ua/prostorichchya/>
34. Aarony B. THE BLACK-CENT. Shades of Noir [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://shadesofnoir.org.uk/the-black-cent/#:~:text=AAVE,%20also%20known%20as%20BEV,\(serious/for%20real\).](https://shadesofnoir.org.uk/the-black-cent/#:~:text=AAVE,%20also%20known%20as%20BEV,(serious/for%20real).)
35. A very concise dictionary of student slang. The Guardian [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.theguardian.com/education/2012/sep/18/concise-dictionary-of-student-slang>.
36. History of American Slang Words. Your Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://grammar.yourdictionary.com/slang/history-of-american-slang-words.html>
37. Looney Bin. The Free Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://idioms.thefreedictionary.com/Looney+bin>
38. Nordquist R. Walt Whitman's Take on 'Slang in America'. ThoughtCo. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.thoughtco.com/slang-in-america-by-walt-whitman-1690306>
39. Rawson H. Slang. American Heritage [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.americanheritage.com/slang>
40. Spiffy Slang Words and Phrases from the 1920s. FamilySearch [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.familysearch.org/en/blog/spiffy-1920s-slang-words>
41. Toxic. Cyber Definitions [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cyberdefinitions.com/definitions/TOXIC>
42. 6 hand gestures in different cultures (& what they mean). Busuu [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://blog.busuu.com/what-hand-gestures-mean-in-different-countries/>
43. 100+ англійських скорочень в переписке, или WUCIWUG, BRO! [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <https://corp.lingualeo.com/ru/2016/10/27/100-angliyskih-sokrashheniy-v-perepiske/>

Список ілюстративних джерел

44. 13 reasons why [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.netflix.com/watch/80117471?trackId=255824129>

45. Серіал «13 причин чому» 1-4 сезон українською. UASerials [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uaserials.pro/6067-13-prychyn-chomu.html>

ДОДАТКИ

Оригінал	Переклад	Тайм- коди ТП [49]	Тайм- коди ТО[48]
Because Archie's <i>swell</i> , but like most millennial straight guys, he needs to be told what he wants.	Бо Арчі <i>няшка</i> , але як усіх міленіалів, його треба вести.	03:43 – 03:48(01x01)	03:32 –03:36 (01x01)
Game changer. Archie <i>got hot!</i>	Це все міняє. Арчі <i>став сексі</i> .	03:57 –03:59 (01x01)	03:46 – 03:48 (01x01)
He's got <i>abs</i> now!	У нього <i>пресз</i> 'явився.	04:00 –04:01 (01x01)	03:49 – 03:50 (01x01)
Two burgers, <i>yeah</i> , almost ready, but you <i>gotta</i> wait.	Два бургери, <i>так</i> , майже готові, трохи зачекайте.	06:00 – 06:04(01x01)	05:51 – 05:55 (01x01)
<i>I am not kidding you, dude. You got ripped</i>	<i>Я не жартую. Чувак, ти підкачався.</i>	08:52 – 08: 55(01x01)	08:41 – 08:44 (01X01)
How much <i>are</i> you <i>benching</i> ?	Скільки <i>жмеш</i> ?	08:55 – 08: 57 (01x01)	08:44 – 08:46 (01x01)
Taking some <i>T</i> ?	Приймаєш <i>Трионін</i> ?	09:00 – 09:01 (01x01)	08:49 – 08:50 (01x01)
Did you <i>tap</i> some <i>cougar ass</i> this summer?	<i>Трахнув</i> якусь <i>мамцю</i> влітку?	09:17 – 09:19 (01x01)	09:06 – 09:08 (01x01)
<i>Peace out!</i>	<i>Бувай</i> , бро!	09:24 – 09:25 (01x01)	09:13 – 09:14 (01x01)
There's the <i>hottie</i> we were with last night.	Он той вчорашній <i>красунчик</i> .	11:49 – 11:51 (01x01)	11:38 – 11:40 (01x01)

Well, but you are <i>atotal smoke show</i> now.	Ну зараз ти просто <i>вау</i> .	18:27 – 18: 29 (01x01)	18:16 – 18:18 (01x01)
<i>What's up</i> , coach?	<i>Що таке</i> , тренере?	23:52 – 23:53 (01x01)	23:41 – 23:42 (01x01)
I know <i>the crowd</i> you <i>ran with</i> in NY.	У Нью Йорку ти була іншою.	24:59 – 25:01 (01x01)	24:48 – 24:50 (01x01)
It's going <i>to benuts</i> .	<i>Божевілля</i> .	35:36 – 35: 37 (01x01)	35:25 – 35:26 (01x01)
It's game time at Chez Blossom, <i>kiddies</i> .	Гра у Блоссомів починається, <i>дітки</i> .	36:41 – 36:43 (01x01)	36:30 – 36:32 (01x01)
She <i>spiraled and fled</i> .	Утекла <i>зла, як фурія</i> .	40:10 – 40:11 (01x01)	39:59 – 40:00 (01x01)
Look, it's the richkids from the <i>goonies</i> .	А он і мажори з <i>бовдурів</i> .	06:04 – 06:05 (01x02)	05:53 – 05:54 (01x02)
Yet another <i>perk</i> of being a sheriff's son.	Нелегко бути сином шерифа.	06:34 – 06:35 (01x02)	06:23 – 06:24 (01x02)
Also, I have booked us for <i>hers-and-hers manic-pedis</i> at chez salon.	І я записала нас на манікюр і педикюр до салону.	07:09 – 07:11 (01x02)	06:58 – 07:01 (01x02)
There have been many inquiries about the upcoming <i>pep rally</i> .	Є багато питань про майбутню <i>зустріч фанів</i> .	08:21 – 08:23 (01x02)	08:10 – 08: 12 (01x02)
Which you <i>bailed on</i> at the last minute.	Ти <i>передумав</i> в останню хвилину	09:48 – 09:49 (01x02)	09:37 – 09:38 (01x02)
Is there something you wanna tell me, <i>pal</i> ?	Нічого не хочеш розповісти?	09:56 – 09:58 (01x02)	09:45 – 09:47 (01x02)

Ok, well, I <i>ship</i> it.	Вболіваю за вас.	13:05 – 13:06 (01x02)	12:54 – 12:55 (01x02)
Because, you dumbcow, someone shot my brother, and I think it was your crazy <i>tweaked-out</i> sister.	Бо, тупа ти корово, мого брата вбили, і я думаю, що це твоя психована сестричка.	24:22 – 24:25 (01x02)	24:11 – 24:14 (01x02)
She is messing with you, <i>man</i> .	Вона дурить тебе, чуваче .	26:11 – 26:12 (01x02)	26:00 – 26:01 (01x02)
And sheriff Keller is <i>grilling</i> me, Mantle the Magnificent.	Шериф Келлер довбав мене, Ментла Пречудовогою.	29:10 – 29:12 (01x02)	28:59 – 29:01 (01x02)
Reggie is just being <i>a blowhard</i> , Kev.	Реджі таке триндло .	29:30 – 29:31 (01x02)	29:19 – 29:20 (01x02)
Some <i>smug, moody</i> , serial killer <i>fanboy freak</i> ...	Такий собі фрік із фільмів про маньяків.	29:51 – 29:53 (01x02)	29:40 – 29:42 (01x02)
<i>Holy crap</i> .	О чорт!	30:22(01x02)	30:11 (01x02)
Chuck and his <i>posse</i> .	Чак та посіпаки .	15:42 – 15:43 (01x03)	15:31 – 15:32 (01x03)
<i>I am pissed</i> .	Я лютуюю .	03:01(01x04)	02:50(01x04)
<i>Yup</i> .	Ага .	09:09(01x04)	08:58 (01x04)
Totally <i>my bad</i> .	Помилився.	06:19 – 06:20 (01x05)	06:08 – 06:09 (01x05)
<i>Weed, pills</i> , whatever.	Травичку, колеса , все.	12:24 – 12:25 (01x05)	12:13 – 12:14 (01x05)
I am his <i>old man</i> .	Я його старий .	13:06 – 13:07 (01x05)	12:55 – 12:56 (01x05)

What's your <i>sob story</i> ?	А у тебе яка <i>печаль</i> ?	26:25 – 26:26 (01x06)	26:14 – 26:15 (01x06)
Dad, if I <i>tank</i> at the Variety Show, would you...	Тату, якщо я <i>провалю</i> виступ на шоу...	27:18 – 27:20 (01x06)	27:07 – 27:09 (01x06)
It seems that crazy bitch, Polly Cooper, escaped from some <i>looney bin</i> , the same night Jason's car was torched.	Здається, ця сучка, Поллі Куппер, втекла <i>здурки</i> тієї ж ночі, коли згоріла машина Джейсона.	06:46 – 06:49 (01x07)	06:35 – 06:38 (01x07)
And some <i>dim-witted</i> , sexy, disposable <i>arm-candy</i> .	Та яким-небудь <i>тупим</i> , сексуальним, <i>спортсменом</i> .	10:04 – 10:07 (01x07)	09:53 – 09:56 (01x07)
So the football player became <i>adrug mule</i> ?	Отже, зірка футболу став <i>наркокур'єром</i> ?	02:08 – 02:10 (01x08)	01:57 – 01:59 (01x08)
It's <i>kinda</i> ripe in here.	Ну у вас і сморід.	03:13 – 13:14 (01x08)	03:02 – 03:03 (01x08)
<i>Screw them.</i>	<i>Біс з ними.</i>	07:18(01x08)	07:07 (01x08)
You <i>work your ass off</i> to build something.	<i>Рвеш жили</i> , щоб щось створити.	08:02 – 08:04 (01x08)	07:51 – 07:53 (01x08)
<i>Dude, what's the hell?</i>	<i>Чувак, що таке?</i>	17:40 – 17:41 (01x08)	17:29 – 17:30 (01x08)
That was a joke, you <i>hobo</i> .	Це жарт, <i>бомжіку</i> .	19:24 – 19:25 (01x09)	19:13 – 19:14 (01x09)
That everyone thinks I am <i>a train wreck</i> .	Що всі вважають мене <i>хворою</i> ?	32:35 – 32:36 (01x09)	32:24 – 32:25 (01x09)
You <i>catatonic bimbos</i> didn't even vote.	А ви <i>тупі пунци</i> чого мовчали?	12:44 – 12:45 (01x10)	12:33 – 12:34 (01x10)

What is that middle-aged Serpent doing at the high school <i>kegger</i> .	Що цей підстаркуватий Змійробить на шкільній <i>вечірі</i> ?	23:15 – 23:17 (01x10)	23:04 – 23:06 (01x10)
I'm <i>weirdo</i> .	Я <i>дивак</i> .	25:25(01x10)	25:14(01x10)
Until you are sick of <i>slumming it with</i> me?	Доки тобі не набридне <i>возитися</i> зі мною?	26:27 – 26:28 (01x10)	26:16 – 26:17 (01x10)
When people do nice things for me, I <i>short circuit</i> .	Іноді коли мені роблять щось гарне, мене <i>замикає</i> .	33:12 – 33:14 (01x10)	33:01 – 33:03 (01x10)
I <i>drunk-dialed</i> my dad, Ronnie	Я <i>п'яний</i> дзвонив батькові.	34:50 – 34:51 (01x10)	34:39 – 34:40 (01x10)
I don't have a <i>bandwidth</i> to explore anything with anyone right now.	Я зараз не здатна щось із кимось пробувати.	05:11 – 05:13 (01x11)	05:00 – 05:02 (01x11)
<i>Are you nuts?</i>	<i>Tu y ділі?</i>	09:57(01x11)	09:46 (01x11)
I don't care what you about me, Alice, but <i>don't jerk me around</i> .	Мені байдуже, щоти думаєш про мене, Еліс, але <i>не глузуй з мене</i> .	23:31 – 23:33 (01x11)	23:20 – 23:22 (01x11)
No one uses their one call to say " <i>lay low</i> ".	Єдиний дзвінок не марнують щоб сказати « <i>злягти</i> ».	23:20 – 23:22 (01x12)	23:09 – 23:11 (01x12)
<i>We are getting our asses kicked</i> .	<i>Ми програємо</i> .	16:24 – 16:25 (01x13)	16:13 – 16:14 (01x13)
It's got <i>the jocks, the burnouts and the nerds</i> .	Там є <i>качки, і нерики, і ботани</i> і всі інші.	31:08 – 31:10 (01x13)	30:57 – 30:59 (01x13)

It was anything but random .	Що зовсім не був випадковим .	41:49 – 41:50 (01x13)	41:38 – 41:39 (01x13)
I know your dad vouches for them, but what if one of them was pissed off enough to do something?	Твій тато за них ручається, але що як один з них зробив це через образу ?	09:53 – 09:57 (02x01)	09:42 – 09:46 (02x01)
Thanks, bro .	Дякую, друже .	10:01(02x01)	09:50(02x01)
Fred Andrews, my buddy's dad, was just shot.	Фреда Ендрюса, батька мого друга , підстрелили.	13:36 – 13:38 (02x01)	13:25 – 13:27 (02x01)
How much cash did the creep end up taking, Pop?	Скільки грошей забрав той виродок ?	26:42 – 26:44 (02x01)	26:31 – 26:33 (02x01)
Jeez, Pop, lighten up .	Поп, охолоньте .	27:18 – 27:19 (02x01)	27:07 – 27:08 (02x01)
You sound like a cranky old guy in the “Friday the 13” movie.	Ви як той старий із «П’ятниці 13».	27:21 – 27:23 (02x01)	27:10 – 27:12 (02x01)
I was a coward .	Я був боягузом .	33:21 – 33:22 (02x01)	33:10 – 33:11 (02x01)
Toodles .	Бувай .	34:20(02x01)	34:09 (02x01)
I would have told you how crazy I am about her.	Я б сказав що закоханий в неї	34:46 – 34:48 (02x01)	34:35 – 34:37 (02x01)
I gotta jet .	Мені треба йти .	03:20 – 03:21 (02x02)	03:09 – 03:10 (02x02)
That sucks .	Це жахливо .	05:46(02x02)	05:35 (02x02)
Why do you need uppers , Wonder Brand?	Але нащо тобі спіди , Блондинчику?	09:53 – 09:54 (02x02)	09:42 – 09:43 (02x02)

It's totally <i>doable</i> .	Це <i>можливо</i> .	12:26 – 12:27 (02x02)	12:15 – 12:16 (02x02)
<i>Just cool it.</i>	<i>Заспокойся.</i>	07:35(02x03)	07:24 (02x03)
<i>Let's bounce.</i>	<i>Валимо.</i>	19:29(02x03)	19:18 (02x03)
<i>Let's motor.</i>	<i>Ходімо.</i>	20:11(02x03)	20:00(02x03)
The drugs you mean which were sold primarily to Northside <i>crackheads</i> ?	Наркотиків, які здебільшого купують <i>наркомани</i> з півночі?	21:56 – 21:58 (02x04)	21:45 – 21:47 (02x04)
<i>I was freaking out.</i>	<i>Я була зла.</i>	39:54 – 39:55 (02x04)	39:43 – 39:44 (02x04)
Veronica Lodge <i>turning down the bump.</i>	Вероніка Лодж <i>відмовляється нюхнути.</i>	14:29 – 14:30 (02x05)	14:18 – 14:19 (02x05)
Do you remember Hot Dog, that <i>mutt</i> ?	Пам'ятаєш того <i>пса</i> , Хот Дога?	17:28 – 17:30 (02x05)	17:17 – 17:19 (02x05)
Archi, Don't take it the wrong way, but you are an <i>epic buzzkill</i> .	Арчі, не ображайся, але ти <i>жахливий кайфолом</i> .	19:56 – 19:59 (02x05)	19:45 – 19:48 (02x05)
Acting like some privileged, shallow, <i>airhead party girl</i> ?	Зображаєш із себе багату, <i>пустоголову тусовщицю</i> ?	21:40 – 21:42 (02x05)	21:29 – 21:31 (02x05)
<i>Shove it</i> , Hal.	<i>Облиш</i> , Хеле.	29:50 – 29:51 (02x05)	29:39 – 29:40 (02x05)
<i>Roger that.</i>	<i>Зрозумів.</i>	05:37(02x06)	05:26 (02x06)
<i>Cut her some slack</i> , Veronica.	<i>Дай їй спокій</i> , Вероніко.	07:04 – 07:05 (02x06)	06:53 – 06:54 (02x06)

She just broke up with her <i>beau</i> .	Вона розійшлася зі своїм <i>хлопцем</i> .	23:23 – 23:24(02x06)	23:12 – 23:13 (02x06)
Why don't you take your <i>skanks</i> and <i>get the hell out of here?</i>	Бери своїх <i>новій</i> і <i>вали звідси</i> .	24:45 – 24:47 (02x06)	24:34 – 24:36 (02x06)
You <i>roffied</i> me.	Ти <i>накачав</i> мене.	25:41 – 25:42 (02x06)	25:30 – 25:31 (02x06)
I'm no <i>thrill-seeking sicko</i> , like the Black Hood.	Я не <i>псих</i> , як Чорний Каптур.	10:26 – 10:28 (02x07)	10:15 – 10:17 (02x07)
Incredibly <i>ballzy?</i>	Занадто <i>самовпевнено?</i>	31:40 – 31:41 (02x07)	31:29 – 31:30 (02x07)
Especially once you rejoin that gang of <i>hoodlums</i> .	Особливо коли ти повернешся до своїх <i>злочинців</i> .	11:59 – 12:01 (02x08)	11:48 – 11:50 (02x08)
Are you <i>high on fumes?</i>	Ти що, <i>обкурився?</i>	24:13 – 24:14 (02x08)	24:02 – 24:03 (02x08)
You spoiled, wretched little <i>brat</i> .	Ти <i>зіпсоване дівчисько</i> .	13:10 – 13:11 (02x09)	12:59 – 13:00 (02x09)
I'm here to get what you owe her, you <i>scambag</i> .	Бо ти їй винен, <i>мерзотнику</i> .	31:43 – 31:44 (02x09)	31:32 – 31:33 (02x09)
I think you're <i>a small town hick</i> who's beginning to realize how deep into shark-infested waters he really is.	Що ти <i>сільський дурник</i> , який починає розуміти, що оточений голодними акулами.	32:05 – 32:09 (02x09)	31:54 – 31:58 (02x09)
It was after you <i>dumped</i> me and Jughead just dumped Betty.	Ти <i>порвала</i> зі мною, а Джагхед зБетті.	35:57 – 35:58 (02x09)	35:46 – 35:47 (02x09)

Hundreds of messages from <i>junkies</i> looking for <i>a fix</i> .	Сотні повідомлень від <i>наркоманів</i> , які шукають <i>дозу</i> .	17:18 – 17:20 (02x10)	17:07 – 17:09 (02x10)
---	---	--------------------------	--------------------------

SUMMARY

THE TRANSLATION STRATEGIES OF AMERICAN YOUTH SLANG IN THE VIDEO MATERIAL OF THE SERIES "13 REASONS WHY"

The research *aims to* study the ways of rendering youth slang expressions from English into Ukrainian in the American youth TV series “13 Reasons Why.” The series is a challenge in translation, given a large number of slang units, American dialects, culture-bound expressions, and colloquial and curse words. *The case study* chosen for the analysis comprises more than 100 slang units and the same number of counterparts in the translation language, excluded from 2 seasons of the TV series and the text of its Ukrainian voice-over translation performed by “HDRezka Studio.” Our translation variants have been offered in case of omission or false interpretation of slang units in translation.

The relevance of the research is explained by the widespread usage of slang in the modern film industry, its crucial role in character building and development, as well as the comprehension of the whole film. Furthermore, therefore the need to identify methods and strategies for its complete rendering in translation. Moreover, the relevance is explained by the total fascination of the modern audience with youth topics. Provided the popularity of the genre, it is essential to breach the gap in academic research on rendering youth slang vocabulary to provide translators with the necessary methodology and practical tools.

The following *objectives* have been set:

1. to consider the existing approaches to the interpretation of the concept of “slang”;
2. to define the term “youth slang” and to establish the characteristics essential for its translation;
3. to outline the main translation challenges that arise when rendering slang expressions in audiovisual translation;

4. to determine the main methods of rendering slang units in translation, and based on the identified ways to analyze the translation of youth slang units in the Ukrainian voice-over translation of the series;
5. to identify translation errors in the voice-over translation of “13 Reasons Why” and provide our versions of the translation in case of erroneous slang rendering.

The object is youth slang units in the American TV series “13 Reasons Why” and their counterparts in the Ukrainian voice-over translation.

The subject matter of the research is the ways of rendering slang units of youth speech in Ukrainian voice-over translation of “13 Reasons Why.”

The novelty lies in the systematic analysis of the units of youth slang, and the specifics of their transmission in the Ukrainian translation is carried out on the new research material. The selected series has never become an object of scientific research by Ukrainian researchers.

The practical value is determined by the presented theoretical and practical findings of methods and techniques used by slang rendering. They can find their application among practicing translators and voice-over translation experts working in film translation from English into Ukrainian.

The research consists of an introduction, three chapters, conclusions to each chapter and a summative one, a bibliography, and a summary.

A comparative analysis of the original and voice-over translation texts allowed us to identify the main ways of rendering slang units in translation. They are translated with the help of equivalents and analogues in the target language, neutralization, paraphrasing, and omission. These translation methods have their characteristics and factors of use, described in detail in the practical section of the paper.

The following **conclusions** have been made:

The main difficulties in rendering youth slang from English into Ukrainian are the lack of equivalents to specific concepts in the original culture, the incorporation of

regional speech variants, and the difference between source and target language levels of expressiveness.

The main methods of rendering youth slang expressions in the voice-over translation are translation with the help of equivalents and analogues in the target language, calques, descriptive translation, compensation, and omission. Given the number of translation methods, a translator must understand the situation and context when one method or another will be most appropriate. In addition, it is essential to remember to preserve the stylistic features of slang items and render their principal functions – expressive and evaluative.

Difficulties in reproducing slang units while voice-over translation may be caused by a limitation in time and space, the subordination of the translated text to the image on the screen, and the need to follow the principle of phonetic synchronization. That is why the translator must choose the appropriate strategy and work on the translation, taking into account all the specifics of the material.